

RÝMAŘOVSKÝ HORIZONT

17/2004

Čtrnáctideník regionu Rýmařovska

Ročník VI.

Vyšlo 1. 10. 2004

Cena 8 Kč

Radní společně se zastupiteli přivítali osmnáct nových občánků

Téma: Veřejné stravování v Rýmařově

Od 25. září je veřejnosti přístupná výstava kamenů a fotografií

Spisovatel Michal Viewegh uspořádal pro své rýmařovské čtenáře večer autorského čtení

„Jesenický šnek“ dorazil po sedmnácti závodech do cíle. Rýmařováci o sobě dávali vědět hned od počátku

Téma vydání

Veřejné stravování ve městě aneb Exkurze po rýmařovských vyvažnách

Nabídka kvalitního stravování je pro každého zaměstnavatele dobrou příležitostí, jak posílit loajalitu zaměstnanců. Je to jistě i jedna z cest, jak budovat prestiž a získat konkurenční výhody na trhu práce. Na první pohled by se mohlo zdát, že upřímné odhodlání něco zlepšovat přináší řadu sta-

rostí navíc. Některé firmy, obzvláště to platí o těch menších, mají pro zřízení závodního stravování ztížené podmínky. Zaměstnanci a zaměstnavatelé takovýchto firem nebo organizací proto hledají zákonitě možnost stravování v nejbližších závodních, veřejných, školních či zdravot-

nických jídelnách, které se v dané lokalitě nacházejí.

Dříve, než se vypravíme na pomyslnou exkurzi po rýmařovských stravovacích zařízeních, nahlédněme pod pokličku našim předkům a seznámme se s tím, jak se „veřejně“ stravovali oni.

Z historie stravování

Lze bez nadsázky říci, že základy stravování byly položeny ve starověkém Řecku. Zatímco Keltové a Germáni pekli v popelu své placky z nekvašeného těsta, v antickém světě panovala, především ve vyšších vrstvách, zcela specifická kultura stravování, kde ústřední úlohu hrála hostina. Je ovšem evidentní, že se rozhodně nejednalo pouze o hromadný konzum pokrmů. Při podobných příležitostech docházelo k filosofickým disputacím, řečnickým cvičením na dané téma, hudbě, tanci, nezřízenému alkoholismu i nevázané zábavě ve společnosti hetér. Rovněž rozhodnutí politického charakteru se mnohdy činila právě u stolu plného všemožných pokrmů, mnohdy poměrně náročných na přípravu.

Vzhledem k tomu, že v klasickém Řecku neexistovaly hospody, restaurace či vinárny, odehrávaly se hodokvasy výhradně v soukromých domech. Přístup na „večírek“ měli pouze pozvaní hosté, kteří si ovšem mohli, dle svého společenského významu, s sebou přivést různě početný doprovod. Mnohdy se prostě jednalo o darmožrouty a opilce, které dotyčný potkal cestou do hostitelova domu. Obrovský význam hostin v antickém světě lze dokumentovat už na příkladech z řecké mytologie. Filemon a Baucis spolu mohli zůstat navěky, protože se postarali o blou-

dící bohy. Odysseus, když je tážán na ideální život, přirovnává ho právě k věčné hostině. Trojská válka vypukla v první řadě z důvodu uražené bohyně sváru, která se rozhodla zakazit svatební slavnost Achilleovy matky Thétidy s Péleem.

V době, kdy byl mýtus vystřídan filosofii a divadelními hrami, neutrpěla role hostin ani v nejmenším. Dramatik Euripidés ustanovil ve své závěti fond, z něhož měla být hrazena pravidelná oslava jeho narozenin. V římské době satirik Lúkiános kritizuje filosofy i rétory, že celé jejich umění slouží pouze k tomu, aby si vynutili co možná nejčastější pozvání k plnému stolu. Obyčejný příživník, píše Lúkiános, je v jistém ohledu mnohem čestnější, poněvadž se nedovolává múz. A tak bychom mohli pokračovat dál a dál.

Řekové jako první vynalezli jídelní lístky, psali nejstarší kuchařské knihy, před jídlem se myli a po něm si čistili zuby. Je ovšem samozřejmé, že hostiny byly pouze výjimečnou příležitostí, navíc přístupnou rozhodně ne každému.

Běžný jídelníček vypadal úplně jinak. Řekové archaického období se živili hlavně moučnými plackami, které později vystřídal chléb z kvašeného těsta. Původně byl záležitostí vyšších vrstev, v klasickém období se stal stravou bohatých i chudých.

Nejčastěji se konzumoval máčený ve víně.

Už tenkrát si Řekové jako první národ na světě dovolili úzce specializované zemědělství. Kamenitá země nebyla příliš vhodná pro pěstování obilovin, ale zato se v ní výborně dařilo fíkům, olivám a vinné révě (Pallas Athéna naučila obyvatele pěstovat olivy a za dárcе vína byl považován bůh Dionýsos). Důsledkem toho byla závislost na zámořském obchodu. Obilí se vozilo z oblasti Černého moře a z Egypta.

Vratme se na chvíli ke skladbě řeckého jídelníčku. Roli masa a zvěřiny postupně stále víc přebíraly ryby. Současně s tím docházelo i k vzrůstu oblíbenosti, dříve pokládáných za prakticky nepoživatelné. O významu ryb svědčí i to, že nejživější částí agory, hlavního tržiště řeckých měst, byl vždy rybí trh. Ze sladkovodních ryb se největší oblibě těšil úhoř. Z mořských ryb byl nejdražší tuňák, naproti tomu sardele platily za jídlo chudiny.

Pěstovala se už většina z dnes známých druhů ovoce, zeleniny a koření. Nejoblíbenější zeleninou byla cibule a česnek. V zásadě, pokud se dopustíme hrubého zjednodušení, lze říci, že od doby antiky byl jídelníček obohacen už jen o plodiny Nového světa. Vzhledem k existujícímu obchodnímu spojení s Dálným

východem byly na trzích i produkty této oblasti, jinou otázkou byla ovšem samozřejmě jejich cenová dostupnost.

Rozšířené bylo kravské, ovčí i kozí mléko. Výrobky z něj hrály roli podřadnější. Platí to zejména o másle, které Řekové vůbec nevyráběli kvůli nedostatku olivového oleje. V antice byl znám tvaroh i sýr, k slazení se používal med.

Od bohatého římského vojevůdce Lucula se synonymum pro nezřízené obžerství dochovalo dodnes. K pití se začalo používat pohárů ze zlata a stříbra. Hosté polehávali na zvláštních leháčcích, psi pobíhající kolem se mezi sebou rvali o zbytky. Netřeba zvlášť hovořit o používání pavích per jako účinného dávidla.

Stejně jako je z české minulosti často citována hostina Petra Voka, nejvelkolepější hostinu antiky uspořádal kolem roku 270 před našim letopočtem egyptský vladař Ptolemaios II. Filadelfos. Naproti tomu příznivci filosofických směrů zdůrazňujících uměření se bavili na symposiích, jejichž menu vypadalo mnohem skromněji.

Celkově lze přínos starých Řeků v oblasti kulinárního umění jen stěží docenit. Jako první národ na světě se pustili do přípravy omáček, pomazánek a pokrmů náročnějších na přípravu, často vyráběných i v několika etapách.

Svatba Peléa a Thétidy, basreliéf ze sarkofágu, Villa Albani, Řím.

Ilustrace z knihy Starořecké báje, N. A. Kun

Pohlí nás doba hamburgerů a polotovarů?

Ne každý má to štěstí, že si v pravé poledne může vychutnat oběd v pohodlí domova, v příjemné restauraci nebo ve stylové selské jizbě. V dnešní uspěchané době není „pohodová chvíle“ na oběd takřka jako na pořadu dne. Zaplatpánbůh jen pro menšinu naší populace. Ta zahání hlad v bistroch rychlého občerstvení nebo u okýnka s hotdogy či hamburgery. Ti, kteří podleli „západnímu stylu stravování“, který se k nám dostal z Ameriky, by si měli velmi rychle uvědomit, že každý den dostane více jak 4000 Američanů infarkt. Ti, kteří ho přežijí, se často později dočkají dalšího. To by se ale dítě nemuselo. Naše stravovací návyky a životní styl obecně mají totiž na riziko srdečních onemocnění velký vliv. Dobrou zprávou je, že srdečními chorobám můžeme nejen předcházet, ale že můžeme dokonce i zvrátit postup chorob již existujících, a to stravováním podle zásad zdravé výživy.

stovi příliš nakloněn, ovšem o závodním stravování se dá hovořit již vcelku uznale.

Největší stravovací zařízení v našem městě, co do počtu připravovaných pokrmů, je **jídlna Základní školy 1. máje**. Denně zde jedenáct zaměstnanců kuchyně připraví v průměru 850 obědů, které jsou určeny, až na pár výjimek (asi tři desítky strážníků), výhradně dětem z obou základních škol, studentům gymnázia a střední školy Prima. Maximální kapacita kuchyně je přitom 1000 obědů. Tak jako všechna stravovací zařízení v Rýmařově i tato jídelna splňuje přísné hygienické podmínky Evropské unie. Moderní čipový systém objednávek a stornování obědů patří již téměř rok k běžnému standardu. Vaří se tady denně od pondělí do pátku, ovšem nikoliv o svátcích, školních prázdninách a volnu. Proč? Všechna školská stravovací zařízení získávají na stravování žáků státní dotace, ovšem jen

tům a zaměstnancům škol hradí stravné zčásti kraj. Podle vedoucí jídelny paní Šalenové se jedno jídlo neopakuje dříve než za 6 - 8 týdnů a samozřejmostí je i pitný režim ke každé porci. Většina stravovacích zařízení se při sestavování jídelníčku řídí tzv. Spotřebním košem, což je v podstatě soubor doporučených nutričních hodnot pro zdravou výživu.

Děti, ale i veřejnost si také oblíbily **školské jídelny na Středním odborném učilišti a odborném učilišti v Rýmařově**. Jak by ne, když je tady strava připravována s láskou budoucími kuchaři a číšníky pod dozorem odborných mistrových. Uvaří zde v průměru 200 obědů denně, což je zcela naplněná kapacita kuchyně. Podle vedoucí jídelny paní Chlebcové se snaží personál zpestřit jídelníček třikrát ročně kulinářskými specialitami cizích států. A tak si můžete občas dopřát například dobroty italské kuchyně - italské rizoto se zeleninou a houbami, polévku Minestrone, Veronská masová hnízda s vejci či vepřový řízek po milánsku. Pravidlem jsou dva druhy jídel a k nim nezbytný nápoj, to vše zpestřeno saláty nebo mouční-

ky. Děti se zde stravují pouze za hodnotu potravin, což je 20 Kč, ostatní strážníci zaplatí 34 Kč.

V prosinci roku 2001 bylo otevřeno **stravovací zařízení v areálu Nemocnice, s. r. o., Rýmařov**, kde se vaří průměrně 230 obědů denně, jednak pro zaměstnance a pacienty, ale také pro sedmapadesát strážníků zvenčí. Nad přísným dietním systémem - souborem receptur, které jsou přizpůsobeny nemocničnímu pobytu, ale i nad běžným závodním stravováním bdí oko vedoucí, dietní sestry a nutriční poradkyně Jany Pláškové, která také sestavuje jídelníčky. Běžně jsou v nabídce tři druhy jídel, ve středu k nim přibude čtvrté. „Na trojku se podávají zeleninové saláty a mísy, o které je velký zájem,“ řekla Jana Plášková a doplnila, že v teplejším období je navíc připraven multivitaminový džus a v chladnějším čaj. Pro pacienty kromě klasické večere funguje už asi dva měsíce večere „studená“. Obědy se v nemocniční jídelně dají pořídít za 45 Kč a novinkou je zavedení dětských porcí v hodnotě 30 Kč, které představují dvoutřetinové množství porce klasické. Na dotaz, co znamená výraz nutriční poradce, od-

Podle zákoníku práce je zaměstnavatel povinen svým zaměstnancům ve všech směnech umožnit stravování, s výjimkou zaměstnanců vyslaných na pracovní cestu. Mnoho firem řeší v současnosti stravování svých zaměstnanců stravenkami. Tito lidé se obvykle stravují v nejbližším okolí svého zaměstnání. Přijdou, mnohdy nervózní, protože vstali od rozdělané práce, „aby vůbec něco stihli“, podívají se, jaká je nabídka (mnohdy již značně proškrtaná), a je-li si vůbec v pokročilém popolední z čeho vybrat, zvolí anebo odejdou. Pokud se podíváme na podmínky stravování v Rýmařově, brzy zjistíme, že sortiment stravovacích míst našeho města není náhodnému turi-

v rámci své produktivní činnosti. Průzkumy zjistily, že v době mimo školního vyučování nebo v době prázdnin by se za plnou cenu stravovalo jen mizivé procento dětských strážníků.

V průběhu měsíce října a listopadu zde budou připravovat dva druhy jídel, první dostanou strážníci automaticky a druhé bude na objednání prostřednictvím čipové karty. Cena stravenky v této jídelně nepřesáhne výši 40 Kč. Děti od 1. do 5. třídy zaplatí za oběd 15 Kč, děti do 9. třídy a studenti nižšího gymnázia 16 Kč, studenti středních škol a zaměstnanci škol 18 Kč. Ostatní strážníci se nají za 37 Kč. Na stravné žákům základních škol přispívá zřizovatel město Rýmařov, studen-

Jídelna ZŠ 1. máje

pověděla vedoucí Jana Plášková se smíchem: „Doporučuji, podle Evropské unie, jak se může člověk léčit jídlem.“

Další jídelnu, kam si může na oběd zajít rýmařovská veřejnost, je **závodní stravovací zařízení ve firmě RD Rýmařov**. Není tomu tak dávno, co jídelna změnila majitele. Vedoucí stravování a zároveň majitelkou se stala paní Hana Horáková. Její manžel Jiří, který jí vydatně pomáhá, nám sdělil, že denní produkce jídelny činí 320 obědů. Stravovacích služeb zde využívají nejen zaměstnanci RD, ale i dalších deseti rýmařovských firem. V kuchyni se střídají učni z SOU a OU v Rýmařově, kteří zde vykonávají smluvní praxi v oboru kuchař-číšník a pomocné kuchařské práce. Ani tady není o velmi pestré stravování nouze. „U nás si cizí strážníci nemusejí oběd objednávat dopředu. Stačí, když přijdou, a oběd jim vydáme. Jsme na takové

Kuchyně RD Rýmařov

eventuality připraveni a vždy počítáme s určitou rezervou,“ uvedl Jiří Horák. Najíst se zde mohou strážníci od pondělí do pátku a vybírat se dá ze tří druhů - typicky české kuchyně, sladkého pokrmu a například těstoviny nebo jídla, které vhodně doplňuje první hlavní chod. „Velikost porce, kromě masa, nijak nemezujeme. Nežádka si chlapi poručí osm, někdy i deset knedlíků, výjimku netvoří ani dvanáct knedlí, naopak najdou se i tací, kteří si řeknou jen o dva nebo tři knedlíky, pak se to vyrovná,“ rozvádí ekonomické úvahy šéf jídelny. Oběd se dá pořídit za 46 Kč a nechybí pochopitelně nezbytné pití. Hygienická kontrola byla se stavem kuchyně velmi spokojena, ovšem technologie je podle Jiřího Horáka značně zastaralá a potřebovala by obměnu. I tady dodržují přísný režim při přípravě pokrmů a řídí se „Bezpečností pokrmů v gastronomii“.

Nedávno otevřeným a poměrně vyhledávaným stravovacím zařízením je **mléčná jídelna na Radniční ulici**, ve které se mohou lidé stravovat od pondělí do pátku v době od 10.00

Mléčná jídelna na Radniční ulici

do 16.00 hodin, přitom polévky se podávají od 7.00 do 18.00 hodin. „Od 25. září jsme nově zavedli stravování i v sobotu, a to v době od 9.00 do 14.00 hodin,“ světil se majitel jídelny pan Podlas. Denně se tady uvaří 150 obědů a podle odhadů majitele prodloužením stravovací doby počet obědů ještě stoupne. Celkem se tady vystřídá okolo 400 strážníků, kteří nekonzumují jen obědy, ale také studenou kuchyni a další dobroty. Připraveno je denní menu - čtyři druhy hotových jídel včetně přílohy a tři druhy polévek. Menu se dá pořídit již od

40 Kč i s polévkou. Jedná se o poměrně velké porce. Pro zájemce jsou připraveny i porce poloviční v cenách od 20 do 25 Kč. Gurmáni si mohou vybrat z třiatřiceti minutek. Vedení jídelny navíc připravuje vnitřní stravenky, které budou zvýhodněny 5 % a dále je ještě může zvýhodnit zaměstnavatel. Jídelna splňuje ty nejpřísnější hygienické normy Evropské unie. Samozřejmostí jsou bezbariérové vstupy i na sociálních zařízeních, kuchyňské bezdotykové baterie či nerezové nádoby na přípravu pokrmů. Jediným technickým nedostatkem je pouhých šestatřicet míst pro strážníky. To by se ale mělo v příštím roce změnit. „Před jídelnou by měla vzniknout zastřešená zahrádka s dalšími třiceti místy,“ světil se se svými plány pan Podlas.

Další pestré nabídky stravování a denních menu nabízí také **hotel a pivovar Excelent, hotel Praděd, hotel Slunce, hospoda Na Statku či hotel U Zámku v Janovicích**. Je opravdu na každém, jak se rozhodne, kam to má na veřejné stravování nejbližší, a také na samotném zaměstnavateli, jaké vytvoří pro své zaměstnance

podmínky. Vždyť jak se praví v úvodu, je to jistě i jedna z cest, jak budovat prestiž a získat konkurenční výhodu na trhu práce.

Jediná cesta ke zdraví, a na to se nesmí nikdy zapomínat, vede skrze zdravý životní styl, který v sobě zahrnuje rozmanitou stravu, denní fyzickou aktivitu a stále snižování působení stresu.

Připravil JiKo

anketa

Využíváte místních stravovacích zařízení? Jak jste spokojeni s jejich úrovní?

Jarmila Laštuvková (50), soukromá podnikatelka:

Je dobrá. Jenom když přijdete třeba v jednu hodinu, tak už nemají takový výběr jídel, nebo dokonce ve tři hodiny, to už si nedovedu představit, kde byste dostali něco teplého. Chodím tady do bufetu, protože je to tu rychlé a za chvíli můžu jít zpátky do práce. Kolegyně chodí do Pradědu a je taky spokojená.

**Jitka Machová (19), stážistka
Renata Malečková (21), studentka:**

Teď, co je tu nově otevřený bufet, jsme s ním spokojenější, ale jak vypadal předtím, tak ne. Ale většinou se stravujeme doma. Maminčina strava pořád vítězí.

Zdeněk Čermák (19), stážista:

Spokojený celkem jsem, jen si myslím, že některá jídla ze školní jídelny nejsou příliš dobrá pro malé děti. Jsou moc ostrá nebo mastná. Ale myslím si, že úroveň je tady velice dobrá. Kdekoliv jinde jsem se stravoval, nebylo to na tak vysoké úrovni, jakou má Rýmařov.

Ingrid Snášelová (40), referentka odboru sociálních věcí a zdravotnictví MěÚ:

Jídlo je tady dobré. Je to čisto, porce i výběr jsou kvalitní, můžeme být spokojeni.

Jiří Taufer (37), ředitel ZUŠ:

Chodíme všichni do jídelny při středním odborném učilišti a jsme velmi spokojeni. Nemůžeme si to vynachválit.

Připravili JiKo a ZN

Zajímavost

Víte, co obsahují potraviny, které jíte?

Mnozí z nás jistě slyšeli o existenci potravinářských chemikálií, tzv. „ěček“. Co to je za látky, jak na nás působí a z jakého důvodu se do stravy přidávají?

V současné době rozlišujeme pět hlavních skupin potravinářských

chemikálií. Jsou to **barviva** (E1--), **konzervanty** (E2--), **antioxidanty** (E3--), **emulgátory** a **stabilizátory** (E4--) a **vonné a chuťové látky** (E6--). Použití přídatných látek do potravin povoluje vyhláška č. 53/2002.

Pojednání o „ěčkách“

Víte o tom, že s potravinami dostáváte do těla nejrůznější chemikálie? Stačí číst obaly. Tak třeba sušená bramborová kaše: obsahuje barvivo E 100, stabilizátor E 450, emulgátor E 471, antioxidanty E 320 a E 304 a konzervant E 223. Co ta podivná čísla znamenají? E s třemi čísly označuje aditiva, látky přidávané do potravin z nejrůznějších důvodů. Některé jsou zcela neškodné - například E 100 je přírodní žluté barvivo kurkumin; ani emulgátor E 471 není škodlivý. Horší je E 223, což je disířičitan sodný, který se do kaše přidává nejen kvůli konzervaci, ale aby brambory nehnědly. Tato látka rozhodně neškodná není - stejně jako oxid siřičitý, který se s oblibou přidává do sušeného ovoce či vína (do červeného 160 - 210 mg SO₂ na litr, do bílého 210 až 260 mg). Někteří lidé kvůli tomu mají alergii na víno či trpí bolestmi hlavy (hlavně z nekvalitních, silně sířených vín). Do sušeného ovoce se oxid siřičitý dává převážně z důvodů estetických: zatímco sířené meruňky jsou hezké, šťavnaté, oranžové a přímo lákají ke koupi, přírodně usušené jsou hnědé a méně vzhledné. A cena za krásu? Povoleno limit **oxidu siřičitého** je například pro meruňky 2 gramy na kilo a často se překračuje. Proto by se silně sířené ovoce (meruňky, broskve, rozinky, švestky, fíky) mělo před jídlem omýt v teplé vodě a jeho konzumace by se rozhodně neměla přehánět. Značně sířené bývají též banány, jablka či hrušky. Asi pětina populace je na SO₂ a podobné sloučeniny citlivá, a proto by měla dávat přednost nesířnému sušenému ovoci z prodejen zdravé výživy. A bramborovou kaši bychom si měli uvařit z brambor.

Kyselina benzoová a sorbová jsou další konzervační látky, které zdraví moc neprospívají. Konzervují se jimi nealkoholické nápoje, džemy, chléb s delší trvanlivostí, kečupy, hořčice. Naštěstí máme možnost koupit si výrobky, které je neobsahují. Vedle běžného džemu se prodává džem konzervovaný pouze cukrem a vyšším podílem ovoce. Pochopitelně je dražší, zato chutnější. Kyselina benzoová, kterou by neměly konzumovat děti do tří let a ani dospělí by to neměly přehánět kvůli podezření na rakovinotvorné účinky, se často dá nahradit sterilizací.

Bujónové kostky jsou oblíbené, protože kučaraři jimi ušetří minimálně dvě hodiny vaření masa nebo zeleniny. Ale každého, kdo je používá, občas napadne, co se skrývá v malé kostičce ve zlatém obalu, že dokáže polévce či omáčce dodat ten správný říz. Navzdory tomu, co se nám snaží vsugerovat

výrobci, hlavní součástí bujónových kostek není masový nebo zeleninový výtažek (toho jsou v kostkách pouhá dvě až tři procenta), ale především sůl (50 až 60 %) a **glutaman sodný** (10 až 15 %). Tato látka na zvýraznění chuti, označovaná také kódem **E 621**, nemá nejlepší pověst. Není totiž tajemstvím, že někteří výrobci ji používají, aby zakryli nevýraznou chuť výrobku připraveného z méně kvalitních surovin. Kromě toho se jí dlouhou dobu kladlo za vinu, že způsobuje takzvaný čínský syndrom, který se projevuje zarudnutím pokožky, bolestmi hlavy a šije, bušením srdce. Glutaman - sůl kyseliny glutamové, což je jedna z aminokyselin obsažených ve většině živočišných, ale i rostlinných bílkovin - je typický pro čínskou kuchyni, protože je obsažen v sojové omáčce. Příčiny tohoto syndromu zůstávají stále nevysvětleny, uvažuje se o nesnášenlivosti alkoholu, koření či krevet. Ale není prokázáno, že ho způsobuje glutaman. Glutaman se získává fermentací cukrové řepy nebo třtiny. Přirozeně se nachází v mase, rybách, mořských plodech, rajských jablíčkách, houbách. Oblibu si získal proto, že dodává masitou chuť gulášům, polévkám, omáčkám a zlepšuje chuť vařených zelenin. Dnes je obsažen v mnoha průmyslově vyráběných potravinách: hotových masných jídel, práškových polévkách, slaných pochoutkách. Jeho přítomnost musí být na obalech označena, ne však jeho množství. Dnes už se na výrobcích nemusí uvádět, že výrobek je nevhodný pro děti do tří let, jako tomu bylo dřív, kdy se předpokládalo, že glutaman může poškodit mozek malých dětí. Pro toto tvrzení chybějí přesvědčivé důkazy, názor odborníků na používání této látky v dětské stravě se však změnil - pro malé děti do tří let není vhodný. Ne snad přímo škodlivý, ale rozhodně ne ideální. Harmonizujeme totiž své normy s Evropskou unií a tam podobná povinnost neplatí. Někteří výrobci mají pocit, že by takovým označením výrobek devalvovali, a tak je nepoužívají. Takže glutaman se cpe legálně do všeho a ve velkých dávkách: povolené množství je 1 g/kg. Zvlášť vydatně jsou jím napěchovány levné uzeniny; v těch bývá zpravidla jen málo masa, zato hodně vody a sójových preparátů. Chuť masa se dodává různými chemikáliemi, mimo jiné glutamanem.

Uzeniny obsahují ve značné míře i jiné „speciality“ chemického průmyslu: dusitany a dusičnany. Tyhle konzervační látky, které dávají párečkům a salámům při pečení báječ-

nou červenou barvu, jsou podezřelé z kancerogenních účinků a u dětí vyvolávají vážnou chorobu methemoglobinémie (modráni kojenčů). Chemikálie v potravinách by při běžném stravování rozhodně neměly ohrozit zdravého dospělého člověka. Děti, nemocní a staří lidé by měli být opatrní. Naštěstí prodejen, kde se dají nakoupit zdravé potraviny, je u nás dost.

Některé látky se smějí používat jen v omezeném množství a jen u některých druhů potravin. Například barvivo **amarant** se dá používat jen pro některé účely a ještě v omezené míře. Ještě omezenější je použití červeného barviva **erythrosin (E 127)**. Může se přidávat pouze do koktejlových třešní v maximální dávce 0,02 procenta. O nic lepší pověst nemají ani antioxidanty **butyl hydroxyanisol (E 320)** a jeho příbuzný **butyl hydroxytoluen (E 321)**, které zabraňují žloutnutí tuků. Toxikologové bedlivě sledují i **dusitany (E 249 a E 250)**, jediné konzervační látky, které jsou schopny ochránit uzeniny před bakterií Clostridium botulinum, jež způsobuje botulismus, neblaze proslulou otravu klobásovým jodem.

Průměrný spotřebitel se nemusí obávat nadměrné konzumace škodlivých látek, ale například velký milovník uzeného, který nakupuje u výrobce, jenž používá maximální povolené dávky přísad, už ohrožen být může. U některých látek se lze jen dohadovat, proč je tam výrobce vůbec dává. Organismu je to ale jedno, protože reaguje na tutéž látku stejně, ať už je přidána jako barvivo, nebo jako provitamin. Základní funkce, které přísady při výrobě potravin plní, jsou čtyři.

Upravují konzistenci. Emulgátory a stabilizátory umožňují smísit látky, které jsou normálně neslučitelné, například olej s vodou. Zahušťovadla a želírovací prostředky dávají výrobku žádoucí tvar a konzistenci. Zvlhčující látky chrání potraviny před vysycháním a zpevňující látky udržují pevnost nebo křehkost zeleniny a ovoce. Nejčastěji se objevují v čokoládě, margarínech, omáčkách, cukrářských výrobcích, marmeládě.

Upravují vzhled. Barviva dávají potravinám barvu, kterou ztratily během zpracování. Málokomu by se asi líbily v kompotu bílé třešně, které přišly o svou červenou při sterilizaci. Lešticí látky dodávají povrchu potravin lesklý vzhled. Barviva se najdou ve všech druzích potravin, od zmrzliny, limonád až po ovocné jogurty. Zakázány jsou u nezpracovaných potravin, jako je mléko, med, maso a ryby.

Upravují chuť. Náhradní sladidla umožňují osladit potraviny, aniž by zvýšily jejich

kalorický obsah. Jsou totiž mnohem méně kalorické než cukr (sacharóza). Látky chuťové a povzbuzující jsou schopné vrátit chuť potravinám, které ji během výrobního procesu ztratily. Výrobci pak umožňují snížit množství základních surovin. Do polévky uvařené z masa není potřeba přidávat glutaman pro zesílení chuti. Umělými sladidly se sladí žvýkačky, limonády a odlehčené potraviny. Zesilovače chuti se nejčastěji objevují ve slaných pochoutkách, lupincích a brambůrkách nebo hotových jídel.

Udrží kvalitu. Konzervační látky chrání potraviny před šířením mikroorganismů. Bez nich by se potraviny rychle kazily. Antioxidanty zpomalují oxidační proces, který má za následek žluknutí tuků a barev-

ně změny potravin. Balící plyny (dusík, oxid uhličitý, kyslík) se používají při balení potravin do obalů.

Konzervační látky jsou pochopitelně nejčastěji v konzervách, zakázány jsou u neupravených potravin, mléka, másla, mouky, masa. Dešifrovat složení dokáže jen výrobce. Podle zákona o potravinách musí výrobci na obalech uvádět všechny použité přísady, a to v sestupném pořadí podle klesajícího množství, v jakém jsou v potravine obsaženy. Uvedeny mohou být buď názvem látky, nebo ve formě číselného kódu Evropské unie.

- Mysleme na to, že **ne každé** éčko je škodlivé. Některá mohou být jen obyčejným škrobem.

- Pokud nakupujeme potraviny, buď **čteme složení** (které je ze zákona povinností uvést

na výrobku) nebo si výrobek koupíme a doma srovnáme s tabulkou éček.

- Velice obezřetní bychom měli být u stravy **batolat a dětí předškolního věku**, u kterých mohou některá éčka (díky tomu, že jedinec roste) způsobit poměrně značné škody v organismu.

JE LEPŠÍ SE VYHNOUT :

E 620 - 625 kyselina glutamová a její soli (**E 621** - glutaman sodný)

E 200 - 203 kyselina sorbová a její soli

E 210 - 213 kyselina benzoová a její soli

E 249 - 250 dusitany

E 220 - 223 oxid siřičitý a siřičitany

E 251 - 252 dusičnany *JiKo (zdroj internet)*

Aktuálně z města

Veřejné zakázky se budou zadávat podle schválené směrnice

V pondělí 13. září zasedla rada města a přijala celkem devětapadesát usnesení, z nichž šestnáct mělo charakter doporučení pro jednání zastupitelstva města.

Radní vzali na vědomí zprávu o hospodaření společnosti Městské služby Rýmařov, s. r. o., za první pololetí roku 2004, zprávu o dopravní situaci ve městě a zprávu o stavu místních komunikací. Značnou část usnesení zaujímal majetkové a bytové záležitosti.

Rada města schválila s účinností od 1. ledna

2005 úpravu základních cen pronájmu jako směrných sazeb, dále schválila úpravu pravidel pro hospodaření s byty v majetku města a doplnění Smlouvy o nájmu souboru movitého a nemovitého majetku ze dne 23. 12. 1996, uzavřené mezi městem Rýmařov a Nemocnicí, s. r. o., Rýmařov, o dokončené stavební investice - stravovací pavilon, dětský pavilon a objekt garáží. Zákonem č. 40/2004 Sb., o veřejných zakázkách, byl nově upraven systém zadávání veřejných zakázek. Tato zákonná úprava plně odpoví

vídá předpisům platným v zemích Evropské unie. Za veřejnou zakázku se podle tohoto zákona považuje zakázka, ve které je plnění zpoplatněno částkou vyšší než 2 mil. korun (bez DPH). Do výše 2 mil. korun se zakázky neřídí režimem výše uvedeného zákona. Zakázky malého rozsahu a jejich zadávání by mělo být upraveno pro potřeby města Rýmařova vnitřním předpisem - směrnici.

Rada města za tím účelem vydala směrnici č. 03/2004, o zadávání veřejných zakázek.

vybíráme ze zpráv

Hospodaření společnosti Městské služby Rýmařov, s. r. o., za 1. pol. 2004

Ve zprávě hovoří ředitel společnosti Ing. Martin Vala o problémech růstu nákladů, zejména na elektrickou energii, na tvorbu zákonných rezerv (na rekulivaci skládky technického a komunálního odpadu), ale také růstu mzdových nákladů.

Hospodářský výsledek je podle ředitele Valy na úrovni roku 2002 a je dosažen za současného investování. Společnost splácí dva leasingy a provedla některé práce na zvelebení města, z větších akcí zmiňuje například cestu na Edrovický rybník. Ve dru-

hém pololetí bude nutné počítat se splácením leasingů a také investovat do obměny svozových nádob a kontejnerů na separovaný odpad a dále do úprav recyklačního dvora a oprav kanalizace na některých problémových úsecích. Společnost chce podle ředi-

tele pokračovat v nastoupeném trendu. Do konce roku se očekává, že vzrostou tržby ve středisku stavebních prací, vzhledem k tomu, že společnost usiluje získat zakázku na zavedení svozu separovaného odpadu v Břidličné.

Dopravní situace ve městě

Ve zprávě, kterou radě města předložila vedoucí odboru dopravy a silničního hospodářství Renata Vyslyšelová, se píše, že v letošním roce byly provedeny opravy dvou úseků komunikace z Rýmařova směrem k Janovickému zámku po vybudování městské splaškové kanalizace. Opravou dále prošel most u Edrovického rybníka a část komunikace směrem na Horní Město a na Nové Pole. V celé délce byla zrekonstruována komunikace do Harrachova.

Jinak je tomu u místních komunikací ve městě. V důsledku rozvoje a zvýšeného provozu motorových vozidel je dopravní situace v Rýmařově nevyhovující, komunikace nestačí svou kapacitou a s tím souvisí i nedostatek odstavných parkovacích ploch, hlavně v centru města a v sídlištních lokalitách. Stávající plochy neodpovídají současným potřebám silničního provozu, který rok od roku vzrůstá. To ve-

de k neustálému porušování zákona o provozu na pozemních komunikacích, jelikož řidiči využívají ke stání přilehlé místní komunikace a tím do jisté míry omezují plynulost silničního provozu. Vzhledem k délce a špatnému technickému stavu komunikací není město schopno zajišťovat každoročně potřebnou sumu financí na jejich údržbu a obnovu včetně dopravního značení, což vede ke zhoršování současného stavu. Město je také vlastníkem patnácti mostních objektů, na jejichž údržbu se musí vynaložit nemalá část rozpočtu.

V letošním roce byla na obnovu dopravního značení schválena částka 650 tis. korun. Nepočítalo se ovšem s navýšením DPH z 5 % na 19 %, které začalo platit od 1. května 2004 a učinilo rozdíl ve výši 91 tis. korun. Z toho důvodu nebude plně dodržen původní záměr.

V současné době je hotová výměna do-

pravního značení na Husově ulici, třídě Hrdinů, Příkopech, Dukelské ulici a na náměstí Míru, včetně vodorovného značení parkovišť. V dubnu bylo osazeno dopravní zrcadlo v křižovatce ulic Revoluční, Bartákovy a Žižkovy. Od poloviny července je v provozu parkovací automat na náměstí Míru. Zařízení obhospodařuje městská policie. V měsíci září bylo provedeno nové dopravní značení na ulicích Lidické, Větrné, Hornoměstské, Pivovarské, 1. máje a u hotelu Praděd. Tím bude rozpočet vyčerpán a ostatní úpravy budou pokračovat v následujících letech.

Ve zprávě se dále hovoří o počtu dopravních přestupků za období 1/2004 - 8/2004 ve srovnání se stejným obdobím roku 2003 (jedná se o statistiku ke dni 31. 8.). Počet spisů oznámených v roce 2004 činí 160 proti 145 v loňském roce.

Zpráva o stavu místních komunikací

Věcný rámec akcí pro období 2003 - 2006 stanovil opravy komunikací jako jednu z priorit, zavázal město vynaložit na tuto oblast do roku 2006 nejméně 25 mil. Kč a stanovil dále harmonogram opravy mostů. V roce 2003 bylo na tento účel vynaloženo celkem 7 mil. 217 tis. Kč včetně dotace 500 tis. Kč na mostní objekty. Mezi hlavní akce patřila oprava mostů na Palackého a Krátké ulici, chodníku

na třídě Hrdinů a Okružní ulici a spoluúčast na opravě silnice a chodníků na Bartákově ulici. Zpráva dále uvádí, že se městu podařilo získat dotaci 4 mil. Kč na opravu místní komunikace do Harrachova (celkové náklady představovaly částku 5 mil. 800 tis. Kč) a z toho důvodu byla na rok 2005 přesunuta oprava mostu na Národní ulici. Rekonstrukce části chodníků na Okružní ulici

byla nahrazena opravou zcela zdevastované místní komunikace Sklepní. Ostatní plánované akce budou realizovány do konce roku. Pro rok 2005 je připravována rekonstrukce místní komunikace na Školní ulici (celkové náklady představují 20 mil. Kč, přičemž předpokladem realizace je získání alespoň 70% dotace z programu Phare, popř. ze strukturálních fondů Evropské unie). Projekčně je

připravována rekonstrukce místní komunikace Havlíčkova - Národní, opět s cílem získat účelovou dotaci z programů Ministerstva financí ČR. Výhledově začala příprava na rekonstrukci náměstí Míru (budou zadány architektonické studie). Jedná se o složitý a citlivý problém, takže případná realizace by po projednání s veřejností připadala v úvahu nejdříve v roce 2006.

Rýmařovská průmyslová zóna má prvního investora

Ve čtvrtek 23. září se uskutečnilo ve Středisku volného času Rýmařov zasedání zastupitelstva města. Zastupitelé přijali celkem čtyřiašedesát usnesení, z nichž převážnou většinu tvořily majetkové záležitosti.

Zastupitelé akceptovali a schválili rozpočtová opatření na rok 2004 zvýšením objemu příjmů rozpočtu na základě přidělení účelových dotací ze státního rozpočtu a současně zvýšení objemu rozpočtových výdajů podle rozhodnutí poskytovatele dotace.

Podstatnou součástí dosud zastupitelstvem nepotvrzených rozpočtových opatření jsou účelové dotace na výdaje pokrývané státním rozpočtem nebo rozpočtem kraje. Jedná se zejména o dotace pro školská zařízení, dotace na projekt rekonstrukce Školní ulice, dotace na pokrytí nákladů lesních hospodářů a další. Město

vykazuje ke konci srpna přebytek rozpočtu ve výši 11,8 mil. Kč, přičemž většina položek rozpočtu je v souladu s plánem. Výhled do konce roku předpokládá přebytek ve výši cca 11 mil Kč. Na přebytku se hlavní měrou podílí dvě položky - tržba za obytný dům na třídě Hrdinů zničený požárem snižená o náklady likvidace nemovitosti (byly převedeny Bytermu, který hradil náklady na demolici a uložení odpadu z vlastních zdrojů) a tržby za prodej bytů jako důsledek prohraného soudního sporu s RNDr. Karajannisem. Celkem jde o částku 8 mil. 850 tis. Kč a další 2 mil. Kč přebytku jsou výsledkem mnoha změn v příjmech a výdajích města. Předpokládá se, že vytvořený přebytek bude použit v roce 2005 jako spoluúčast města na realizaci záměrů zastupitelstva.

Zastupitelé schválili prodej 40 hektarů prvnímu investoru v průmyslové zóně

Výrobu laminátových podlah by měla po vyřízení všech nezbytných formalit zahájit v rýmařovské průmyslové zóně firma Servis Wood ze Lhoty u Luhačovic. Zastupitelé schválili prodej části pozemku této firmě, a to za účelem výstavby dřevozpracujícího provozu. Prodej bude řešen uzavřením smlouvy o smlouvě budoucí s podmín-

kou uzavření samotné kupní smlouvy po splnění podmínek ve smyslu výše předloženého návrhu. Firma na základě podmínek stanovených městem musí vybudovat provozovnu (závod) nejpozději do třiceti měsíců. Poté se ukáže, kolik pracovních míst bude schopna nabídnout rýmařovským uchazečům o práci.

Město bude investovat do oprav v Nemocnici, s. r. o., Rýmařov

Zastupitelé schválili hrazení oprav v Nemocnici, s. r. o., Rýmařov do výše 1 mil. korun na základě požadavků zástupce nemocnice. Jedná se přitom o opravy a údržbu majetku ve vlastnictví města. Předloženým materiálem se nejdříve zabývá rada města.

Půjde o opravy schodiště budovy oddělení klinické biochemie

a hematologie a oddělení léčby bolesti, střechy nad zázemím operačních sálů, opravu energobloku, dokončení opravy plotu, dále o opravu chodníku u budovy jídelny, o zhotovení nové fasády interny na východní části, opravu soklu energobloku a dále o realizaci kanalizace a ústředního vytápění prádelny.

Rada školy má nového člena

Členové zastupitelstva města odvolali Ferdinanda Šopíka z funkce člena Rady školy při Základní škole na ulici 1. máje ke dni 30. 9. 2004, a to z důvodu jeho časové zaneprázdně-

nosti a na vlastní žádost. Zastupitelé delegovali do této funkce Leonu Pleskou, vedoucí odboru školství a kultury MěÚ, na dobu od 1. 10. 2004 do 30. 6. 2005.

Mateřská škola ve Velké Štáhli dostane příspěvek

Z celkového počtu osmadvaceti dětí navštěvuje mateřskou školu ve Velké Štáhli sedm dětí z Rýmařova. Starosta obce Velká Štáhle oslovil starostu Rýmařova ve věci poskytnutí příspěvku pro MŠ na tyto děti. Obdobným způsobem se na základě zákona přispívá na děti dojíždějící do základních škol. Obec se potýká s finančními problémy a čeká ji investice do rekonstrukce stravovacího a so-

ciálního zázemí školky. V současnosti je provoz školky financován 2 500 - 3 500 korunami na jedno dítě za rok. Zastupitelé schválili poskytnutí příspěvku na spolufinancování provozu mateřské školy ve Velké Štáhli ve výši 3 000 Kč na každé dítě dojíždějící z Rýmařova či Jamartic. Pro rok 2004 činí výše celkového příspěvku při počtu sedmi rýmařovských a jamartic- kých dětí 21 000 korun.

Ceny pronájmů nebytových prostor a pozemků se od roku 2005 zvýší o 3 %

Změny základních cen pronájmu jako směrných sazeb jsou vyvolány inflací za období roku 2003 - 2004. Poslední změna týkající se výše ceny za pronájem byla schválena radou města 16. 12. 2002 s platností od 1. 1. 2003. Sazby nájemného se stanoví zpravidla za 1 m² plochy nemovitosti (tj. podlahové plochy u nebytových prostor nebo výměry pozemku). Pro účely nabídky pronájmů se stanoví **základní ceny pronájmu od 1. 1. 2005** jako směrné sazby takto:

Pronájmy hlavních funkčních ploch nebytových prostor mimo pomocných nebytových prostor (roční sazby v Kč za 1 m² plochy):

- a) v intenzivním centru města pro podnikatelské účely **648 Kč**
- b) v centrální části města pro podnikatelské účely **600 Kč**
- c) v ostatních částech města pro podnikatelské účely **420 Kč**
- d) pro činnost na úseku školství, kultury, sportu, osvěty, sociálním, charitativním, náboženském nejvýše **120 Kč**

Intenzivní centrum pro tyto účely zahrnuje náměstí Míru, Radniční ulici a objekt třídy Hrdinů 1. Do **centrální části města** náleží náměstí Svobody, Školní náměstí, třída Hrdinů po křižovatku s ulicí Revoluční (kromě objektu tř. Hrdinů 1), ulice Husova, Radniční a Sokolovská.

Pronájmy pomocných nebytových prostor (tj. plochy sklepů, chodeb, sociálního příslušenství, skladů odpadků, ramp) u nebytových prostor pronajímaných pro podnikatelské účely:

- a) v intenzivním centru města **453 Kč**
- b) v centrální části města (kromě intenzivního centra) **420 Kč**
- b) v ostatních částech města **295 Kč**
- d) pro činnost na úseku školství, kultury, sportu atd. **84 Kč**

Při pronájmech pro podnikatelské účely, kdy je předmětem činnosti řemeslná malovýrobní činnost nebo poskytování služeb, které jsou ve městě nedostatkové a město má zájem na jejich rozvoji a podpoře, se snižují základní ceny pronájmu **na 70 %** z částky uvedené v předchozích odstavcích.

Pronájmy pozemků (roční sazba za 1 m² pronajaté výměry):

- a) zastavěná plocha pod objekty k bydlení a garážemi **11,50 Kč**
- b) zastavěná plocha před objekty k podnikání (i dočasné a provizorní objekty) **109 Kč**
- c) zpevněná manipulační plocha k podnikání **55 Kč**
- d) volná nezpevněná plocha k podnikání **22 Kč**
- e) plochy pro individuální rekreaci **3 Kč**
- f) plochy pro zahrádky, předzahrádky a drobnou zemědělskou a chovatelskou činnost **1 Kč**
- g) udržování plochy kosením trávy a drobnou zemědělskou a chovatelskou činností **0,10 Kč**
- h) plochy pro kosení trávy a zemědělskou a chovatelskou činnost **0,01 Kč**

Pravidla programu podpory sportu umožňují získat dotace

V rámci Pravidel programu podpory sportu v Rýmařově schválilo zastupitelstvo města 29. ledna 2004 návrh rozpočtu na rok 2004, a to včetně tělovýchovné činnosti (TJ příspěvky), ve výši 150 tis. Kč. V 1. pololetí schválila rada města poskytnutí příspěvků v celkové výši 116 500 Kč. Pro druhé pololetí byla vyčleněna částka 33 500 Kč. Finanční podpora byla schválena těmito žadatelům:

1. OS Ecce Homo - informační materiály k MS	2 700 Kč
2. Junák - ME ve westernových dovednostech.....	15 000 Kč
3. Klub KČT - Hory a lázně	2 000 Kč
4. Klub KČT - Rýmařovská padesátka	2 500 Kč
5. HCC Mohelnice - Mezinárodní soutěž	2 000 Kč
6. OS BFAA - Mezinárodní turnaj	6 000 Kč
7. TJ Jiskra - 28. ročník desetiboje	3 300 Kč
Celkem	33 500 Kč

JiKo

vybíráme ze zpráv

Zastupitelé vzali na vědomí Zprávu o stavu plnění věcného plánu rozvoje města do roku 2006, ve které se mimo jiné hovoří o tom, že stavba kanalizace je hotova a v letošním roce zbývá vybudovat přípojky. Podobná situace nastala i v akci „vodovod Jamartice“, u níž se letos počítá s postupným napojováním odběratelů v obci. Akce „most Národní - náhon“ není letos z finančních důvodů zařazena do plánu, i když v původním materiálu je plánována na letošní rok. Letos totiž nebyl vyhlášen dotační titul na rekonstrukce mostů. Zpráva dále hovoří o tom, že bytový dům na Havlíčkově ulici může být realizován až po změně územního plánu. S realizací vestavěb na Národní ulici se prozatím nepočítá z důvodu velikosti projektovaných bytů (neodpovídají kritériím pro přiznání dotace). Realizace domu s pečovatelskou službou na Hornoměstské ulici není v rozpočtu na rok 2004, jak uvádí čtyřletý plán. Výstavba sítě pro rodinné domky je časově posunuta až na období po doprojení již připravovaných parcel. Zpráva dále uvádí, že pro prázdné objekty - školku na Revoluční ulici, školu v Ondřejově a Janovicích a dětské oddělení v nemocnici se hledá využití. O dotaci na uměleckou ledovou plochu je požádáno a podle starosty je vysoká pravděpodobnost, že bude žádosti vyhověno.

V oblasti vnitřní správy se uskutečnilo dofinancování budovy na ulici 8. května, vyřešeno bylo částečně bez nároku na investice i garážování vozidel města. Byla odložena oprava fasády na náměstí Svobody, s opravou oken se počítá v letošním roce. Odložena byla také oprava střechy radnice a generální oprava oken na ulici 8. května.

Letos jsou nebo ještě budou podány žádosti o dotace na tyto akce: půdní vestavby na Čapkově ulici, regenerace sídliště Příkopy, projekt rekonstrukce místní komunikace na Školní ulici, rekonstrukce ZŠ 1. máje, umělá ledová plocha a dotace z Fondu péče o krajinu. Seznam se bude rozšiřovat s tím, jak budou postupně vyhlášovány další programy shodné se záměry města.

Projekty revitalizace sídliště Příkopy a rekreačního areálu Edrovice neuspěly. Naproti tomu dotace na vestavbu půdních bytů na Čapkově ulici byla schválena a rozvržena do tří let, město ovšem usiluje o zkrácení termínu jen na léta 2004 / 2005. Realizace projektu by měla začít ještě letos. Žádost o dotaci na rekonstrukci ledové plochy uspěla v prvním kole na krajském úřadě v Ostravě, konečné rozhodnutí zřejmě padne 30. září na zasedání zastupitelstva kraje. Spoluúčast města je v rozpočtu zajištěna a realizace by byla možná již v příštím roce. Město letos dále obdrželo dotaci na zhotovení projektu místní komunikace Školní v Janovicích a je rovněž podána žádost o program Phare. Dotace z fondů EU jsou ovšem pro Českou republiku dočasně pozastaveny.

Hotov je projekt a odkup pozemků pro dům s pečovatelskou službou na Hornoměstské ulici. Žádost o dotaci bude podána pravděpodobně v lednu 2005 po vyhlášení programu. Příprava projektů inženýrských sítí pro čtyři rodinné domy v Edrovicích, šest na Komenského ulici a další na Květné jsou v různých fázích přípravy. Na rok 2005 připravuje město žádost o dotaci z programu Ministerstva pro místní rozvoj ČR. Na půdní vestavby na Hornoměstské ulici budou připraveny projekty a stavební povolení pro realizaci v období 2005 / 2006. Na projekt biokoridoru v oblasti rybníka U Lomu a rybníka v Harrachově je schválena dotace z programu Péče o krajinu. Realizace by se mohla podařit ještě letos na podzim. Na rekonstrukci střechy ZŠ 1. máje je zpracován projekt, uskutečnilo se výběrové řízení na dodavatele stavby a podaná žádost bude doplněna po vydání stavebního povolení. Město chce také získat dotaci z programu Ministerstva financí ČR na projekt průtahu městem Havlíčkovou a Národní ulicí.

V širším záměru je především zpracování projektu na nový obytný dům na třídě Hrdinů 56, dům s pečovatelskou službou na bývalém dětském oddělení nemocnice a studie na rekonstrukci náměstí.

Prodej pivovaru Excelent provede realitní kancelář prostřednictvím dobrovolné dražby

Zastupitelstvo města schválilo návrh „Smlouvy o provedení dobrovolné dražby“ uzavírané mezi městem Rýmařov a Hanáckou realitní kancelář, spol. s r. o., na zajištění dražby pivovaru Excelent s doporučením minimální vyvolávací ceny ve výši 9 mil. korun. Starosta uvedl, že k 1. srpnu 2005 by mohl být objekt k dispozici

novému vlastníku. Již mnohem dříve však místní sládek ukončil výrobu piva, což je podle některých zastupitelů velká škoda. Vždyť na základě této netradiční pozoruhodnosti i díky originální receptuře na pivní mok mohl být Rýmařov určitou atrakcí pro tolik potřebnou agroturistiku.

Rýmařov bude mít další supermarket

V bodu různé, který je zpravidla do programu jednání zastupitelstva města zařazen na samotný závěr, vystoupil primář MUDr. Marian Olejník a vyzval všechny členy zastupitelstva, aby jednotně podpořili v rámci kandidatury do senátu občana - Rýmařovana, který by pak mohl pomoci našemu městu prosazovat jednotlivé záměry a projekty na půdě senátu. Za tím účelem se zmínil o jednom ze dvou místních kandidátů Ing. Janu Zieglerovi. Primář Olejník zdůraznil, že by v tomto

případě u zastupitelů neměla hrát hlavní úlohu politická příslušnost, ale především shoda. Zastupitelé dali prostor také názorům veřejnosti. Zazněl dotaz, kdy budou dokončeny chodníky Na Vyhliďce. V této souvislosti občany informoval RNDr. František Čermák, vedoucí odboru životního prostředí a výstavby, který řekl, že chodníky by měly být dokončeny do konce letošního roku. Jedná se o nesplněný úkol související s výstavbou rýmařovské průmyslové zóny.

Další dotaz na zastupitele se týkal výstavby nového supermarketu v Rýmařově. Tuto otázku objasnil starosta města, který sdělil, že výstavba nového supermarketu se skutečně připravuje, ovšem na pozemku, který nepatří městu, nýbrž podniku Hedva, a. s., se sídlem v Moravské Třebové. Město, respektive stavební úřad MěÚ Rýmařov, se k výstavbě vyslovovalo pouze v rovině vzhledu stavby a nutnosti napojení objektu na kanalizaci. Někteří občané ovšem nesouhlasí s tím, že by

v souvislosti s výstavbou měla být provedena demolice bývalé „hedvácké“ jídelny, která je údajně historickou stavbou. Ovšem Památkový úřad stavbu ve své evidenci nemá, a i když se jedná o poměrně starou budovu (asi 120 let), nejde o historickou ani kulturní památku. Navíc, jak zde již bylo uvedeno, je budova bývalé jídelny ve vlastnictví firmy Hedva, a. s. Podle stavebního úřadu by na jejím pozemku měl v budoucnu stát supermarket Discont Plus. *JiKo*

Kam na výlet

Udělejte si výlet na Bradlo

Táhlé, rozložitě, zalesněné Bradlo je se svými 600 metry nad mořem nejvyšší horou Úsovské vrchoviny. Hora bývala nazývána také Blaníkem severní Moravy. Asi proto, jak uvádí turistická mapa KČT č. 52, že se tam konávaly od roku 1897 do roku 1938 manifestace české menšiny.

Z vrcholových skalisek hory jsou pěkné kruhové výhledy jak k horám Hrubého Jeseníku, tak do jeho podhůří, zvláště na Uničovsko, a za příznivého počasí i k rovinám Hané. A docela pěkně je vidět i nedaleký Křížový vrch u Rudy a Mírotínský vrch, o něco hůře vzdálený Mírov.

Vrcholové skály patří ke cvičným horolezeckým skalám, stejně jako Tři kameny, skaliska na severním, nižším vrcholku Bradla. Kolem tohoto zajímavého uskupení prochází modře značená cesta, přicházející z Úsova přes Lipinku na Bradlo a vedoucí dále přes Libinu a Václavov na Rabštejn. Na vrchol Bradla se můžete dostat ale i po červeně značené cestě z Nové Hradečné, která potom pokračuje k Cikánskému buku, na Brníčko a do Zábřehu.

Z Rýmařova máme ovocnářskou, letos zvláště úrodnou oblast Libiny s Bradlem sice trochu z ruky a návštěva těchto míst je pro ty, kdo nemají auto, poněkud složitější. Dojedete-li však do Šumperka nebo Šternberka autobusem, můžete z obou měst jet do výchozích míst trasy na Bradlo také vlakem, protože po východním úbočí hory se vine železniční trať Olomouc - Šumperk. A tak vystoupíte-li v Nové Hradečné, půjdete nahoru červeně značenou cestou, od nádraží v Libině pak cestou modře značenou.

Pro návrat mohou pěší turisté použít již jmenované dopravní prostředky, ale v opačném

sledu. Zdatní turisté však mohou dojít z Libiny po žlutě značené cestě přes Strážný vrch do Oskavy a vystoupat Dolním žlebem do Tvrdkova k autobusu nebo dojít až do Rýmařova pěšky tak, jako se na tyto vycházky dříve choďovalo pod vedením pana Vychodila či dalších rýmařovských vedoucích turistiky.

Vzdálenosti:

N. Hradečná - Bradlo - Libina, červená a modrá značka: 7 km

Libina - Oskava - Tvrdkov, žlutá značka: 11 km

Tvrdkov - Rýmařov, po silnici: 9 km

Vlastníte-li však horské nebo trekové kolo, můžete dojet na popisovaná místa a zpět například po trase, kterou vedla nejdelší cyklotrasa letošní Rýmařovské padesátky, jak je níže popsáno. Zdá-li se vám však sedmdesátikilometrová trasa příliš dlouhá a náročná, můžete se do Rýmařova vrátit zpět z Dolní Libiny přes Mírotínku a Tvrdkov po silnici č. 370, což představuje okružní cestu dlouhou 46 km.

Cyklotrasa 70 km (podle cykloturistické mapy „Olomoucko“): Z Rýmařova po silnici č. 370 přes Horní Město, Tvrdkov, nad Mírotínkou, až na křižovatku s cyklotrasou 6032 (17 km), kde odbočujeme vlevo přes Dolní Libinu po cyklotrase 6032 do Nové Hradečné (22 km). Na kraji Nové Hradečné cyklostezku opustíme a po silnici pojedeme vesnicí (přes železniční přejezd)

až do Lipinky. V Lipince u obchodu (27 km) pokračujeme vpravo po modré turistické značce náročnějším stoupáním až na Bradlo (29 km). Odtud po modré turistické značce (v závěru prudkým sjezdem) do Libiny a po modré až do Václavova. Ve Václavově odbočíme vpravo na silnici směrem do Oskavy. Pokračujeme vlevo po cyklotrase č. 6032 přes Bedřichov (46 km) na Rabštejn (53 km), z Rabštejna po modré značce směr Skřítek. Asi po dvou kilometrech odbočíme vpravo na lesní vrstevnicovou cestu Pod Výhledy, do Janovic a Rýmařova. *Hana Kašparová*

Školství

Jak vypadal vodácký rok na Gymnáziu Rýmařov

Na podzim roku 2003 škola zakoupila z financí získaných z grantu na protidrogovou prevenci a z peněz od rýmařovských sponzorů (Josef PIPA - klempř pokrývač, KATR, a. s., H+H - diskontní prodejna, Nábytek Polách, LAMONT, a. s.) čtyři nafukovací kanoe Pálava s vybavením (vesty, pádla, pumpa) a jeden kajak. K těmto lodím jsme na konci školního roku dokoupili ještě dvě nové Pálavy, které byly financovány z grantu poskytnutého městem Rýmařov a z prostředků, které zůstaly

v rezervním fondu školy. K těmto lodím nám zatím scházejí pádla a vesty, ty budou nakoupeny v průběhu podzimu tak, aby byly připraveny na novou sezónu 2005.

V roce 2004 byl všechn materiál i přes mnohdy nepříjemné počasí často využíván, a to naše vodáky ještě některé akce čekají. Sezónu jsme začali již 2. dubna sjezdem Opavy z Vrbna pod Pradědem do Široké Nivy. V této části je Opava velmi hezká horská říčka tekoucí místy v regulovaném korytě s častými stupni, které jsou většinou sjízdné. Jedinou nepříjemností byla snad teplota vzduchu (asi 13 °C) a vody (něco kolem 5 °C).

Během měsíce dubna jsme s vodáckým oddílem několikrát trénovali na Edrovickém rybníku, kde se studenti zdokonalovali ve vodáckých dovednostech. V květnu jsme pak vyrazili trénovat na řeku Moravu do peřejí u jezu poblíž Hynkova. Tam studenti

cvičili manévry na lodi v proudu a mnozí okusili koupel v jarní Moravě.

Během měsíce června byly lodě využívány na řekách jižních Čech, kde jsme absolvovali dva vodácké kurzy - první se septimou a 3. ročníkem a druhý s třídou tercie. Obě akce byly pořádány ve spolupráci s gymnáziem v Zastávce, od něhož jsme si zapůjčili chybějící materiál. Pokud se nám podaří do příští sezóny zajistit finanční prostředky ještě alespoň na čtyři kanoe, budeme moci pořádat tyto kurzy již samostatně.

Zatím poslední akcí byl vodácký tábor na Vltavě, který proběhl na začátku července. I přes velmi chladné a deštivé počasí se nám podařilo sjet celou Vltavu včetně dvou etap nad přehradou Lipno a ještě jednu hezkou trasu na Lužnici. Všichni se vraceli po týdnu stráveném „na vodě“ (což tentokrát platilo doslova) sice promočení a zmrzlí, ale spokojení s nevšedním zážitkem.

Do konce sezóny bychom ještě rádi stihli podzimní splutí Moravice z Kružberka do Hradce nad Moravicí.

Mgr. Petr Kroutil

Trénink na Edrovickém rybníku

Foto: autor

gymnázium zve na výstavu

V úterý 5. října v 16 hodin se na Gymnáziu Rýmařov uskuteční vernisáž výstavy **fotografického cyklu Jindřicha Štreita pod názvem Dokouřeno**. Výstava je sponzorována ministerstvem zdravotnictví. Připomínáme, že galerie gymnázia byla poprvé otevřena v roce 100. výročí oslav založení gymnázia (2002) při první Štreitově vernisáži. V loňském roce zde vystavoval Jindřich Šreit fotografické práce již podruhé, a to ve světové premiéře. Obrazky byly více než výmluvné, věrně vystihovaly těžký život obyvatel Čechy a Inguška a výstava nesla název Tak blízko, tak daleko.

Letošní třetí výstava, na kterou je zvána široká veřejnost, bude tak trochu slavnostní. Gymnaziální galerie byla za účelem pořádání pravidelných výstav fotografa Jindřicha Štreita upravena tak, aby splňovala veškeré náležitosti, technické podmínky a nesla punc reprezentativnosti. Galerie bude mít zapůjčeno celoročně čtrnáct rámců, jejichž obsah se bude každým rokem obměňovat. Na výstavu srdečně zve vedení Gymnázia Rýmařov.

JiKo

Srdíčkový den v Rýmařově

Již tradičně se žáci SOU a OU v Rýmařově zapojili do celostátní akce nazvané Srdíčkový den. Jde o akci, kterou pořádá občanské sdružení Život dětem s pomocí žáků středních škol a učilišť, kteří zde vystupují v nezáviděníhodné roli „výběřčích“. Přiznejme si totiž, že vydá-li se do našeho malého města v průběhu dvou až tří dnů dvacet, někdy i třicet dvojic, dopadne to občas tak, že řada občanů je několikrát za den žádána o příspěvek. Jejich trpělivost občas „přeteče“ a žáci místo příspěvku finančního obdrží příspěvek „ústní“. Nutno ale uvést, že jde o ojedinělé reakce. Většina našich občanů projevuje nejen sociální citění, ale i pochopení pro výše uvedenou situaci. Žáci i učitelé SOU a OU proto touto cestou **děkují všem občanům Rýmařova a okolí, kteří jim s pochopením vyšli vstříc**. Zároveň všem, kdo na Srdíčkový den přispěli, oznamují, že společným úsilím občanů a žáků se letošní vybraná suma vyšplhala na rekordních 20 445 Kč a byla 15. září odeslána na účet pořádajícího občanského sdružení Život dětem.

J. Vaculová, SOU a OU Rýmařov

Studenti ve volném čase nezahálejí

Ve školním roce 2004/2005 provozuje SSOŠ Prima v Rýmařově dva domovy mládeže, ve kterých bydlí 92 chlapců a děvčat z celé Moravy. Dalších 40 studentů Primy je ubytováno v soukromí na privátech u občanů ve městě. Pro všechny tyto studenty připravily vychovatelky pod vedením Ludmily Axmanové bohatý program pro volné odpolední a večerní hodiny. V domovech mládeže na Sokolovské i Bartákově ulici mají studenti k dispozici klubovny, hernu stolního tenisu, malou posilovnu, televizi a video. V září se uskutečnily seznamovací večery a studenti přitom získali mnoho informací o Rýmařově.

V pondělí 20. září shlédli studenti divadelní představení pohádky *Jak to bylo s Růženkou* v inscenaci místních

ochotníků divadla Mahen. Budou také pokračovat ve spolupráci s Dětským domovem v Janovicích, chtějí dětem na Vánoce upéct perníčky, ovšem předtím je ještě navštíví v rámci mikulášské nadílky. Dále připravují zimní večerní běh městem, v lednu soutěž o nejlepší stavbu ze sněhu, v únoru soutěž pod názvem „Na Hromnice o hodinu více“, překvapení ke Dni učitelů v březnu, soutěž MISS 2005, aprílové probuzení a na závěr školního roku posezení u táboráku. Podaří-li se získat zájemce o prázdninový tábor v Tunisu, bude to pěkná tečka za celým školním rokem. Po dohodě s kulturní komisí města chtějí studenti SSOŠ uspořádat i akci pro město a spolupracovat s místní knihovnou a muzeem.

Vedení školy SSOŠ Prima

Střípky z Primy

• Stejně jako loni bude i v letošním školním roce zpřístupněna široké veřejnosti učebna IVT - Internet. A to od 1. října 2004 každé úterý v době od 15.00 do 17.30 hod. Sazba za hodinu práce zůstává rovněž nezměněna, tj. 15 Kč/hod. Zájemci se přihlásí v kabinetě IVT u Mgr. Alexandry Děrdové. V případě neodkladné změny provozní doby (z důvodu nemoci apod.) vás budeme o této skutečnosti včas informovat ve vývěsní skříni SSOŠ Prima, s. r. o.

• V letošním roce se Klub ASK při SSOŠ Prima rozhodl zaměřit nejen na činnost uvnitř školy, ale naopak se otevře svými zábavnými i zajímavými akcemi veřejnosti - převážně dětem a mládeži, ale nezapomene ani na dospělé. O všech těchto akcích budete včas a podrobně informováni na stránkách novin, ve vývěsní skříni, na plakátech i osobními pozvánkami. K těm nejbližším akcím patří Rozloučení s podzimem aneb Uspávání broučků, na které vás srdečně zveme. O podrobnostech a celém programu vás budeme včas informovat, teď prozradíme snad jen to, že by neměl chybět ani lampiónový průvod.

Mgr. Alexandra Děrdová, vedoucí ASK

Zdravotnictví

Odpověď na článek a reakci starosty města

Dlouho jsem zvažoval, zda reagovat na článek pana starosty, který byl uveřejněn v minulém Horizontu a který byl reakcí na můj článek „Na nemocnici závisí i ambulance“, jenž vyšel v Regionu dne 31. 8. 2004 a pojednává o těžkostech a fungování naší nemocnice. Článek byl výtahem z asi hodinového rozhovoru s paní redaktorkou, která mě o rozhovor požádala s tím, že v příloze MSD má být část věnována nemocnicím v regionu. Tedy v žádném případě to nebyl můj článek, který by směřoval proti vedení města, a rovněž se nedomnívám, že by přinášel nějaké nové poznatky. Proto mě velmi udivila reakce pana starosty, který se článkem cítil dotčen a své pocity prezentoval jako reakci na můj článek nejen v Regionu, ale i v Horizontu. Vzhledem k tomu, že jsem zde opakovaně jmenován, a také proto, že v tomto městě žiji a pracuji více než tři desítky let, cítím povinnost podat vysvětlení občanům našeho města a našim spolupracovníkům, kteří byli a jsou tímto článkem poměrně znejistěni a já se jim nedivím. Nebudu používat silná slova ani slovo *nepravda*. Pokusím se v krátkosti argumentovat a nechám na čtenáři, jaký si k celé věci udělá názor.

Předně chci vyvrátit tvrzení, že jsem špatně uvedl, že *město má majoritu ve společnosti*. Tvrdím, že výraz je správný, jak po mluvnické stránce, zde stačí otevřít Slovník spisovné češtiny, tak i po stránce obchodní. Původně mělo město ve společnosti podíl 25 % a z řad dřívějších zastupitelů zaznívaly námitky, že to není podíl, který by měl tzv. blokační charakter. Blokační charakter má podle Společenské smlouvy a Stanov společnosti ten, kdo vlastní minimálně 33 % celkového podílu, protože s menším počtem nemůže sám aktivně ovládat dění ve společnosti. S větším počtem ale patří k těm, kdo bezprostředně určují chod a dění ve společnosti a bez jehož vědomí a souhlasu nemohou ostatní společníci udělat žádné závažné rozhodnutí. Je zapotřebí, aby členové právě toto věděli, protože v článku je celá věc stavěna tak, jako kdyby rozhodující a potřebná byla nadpoloviční většina, a tak tomu v naší společnosti není. Proto se také společníci po nástupu nového vedení nemocnice dohodli a v rámci dobrých vztahů byly v roce 1999 upraveny poměry tak, aby město tento rozhodující podíl ve společnosti získalo, tedy z 25 % se jeho podíl navýšil na 40 %, a tento *spolurozhodující podíl* má dodnes. Má tedy 40 %, lékaři mají každý 4 %, dvě další právnické osoby po 16 %. Na blokaci jednání valné hromady o věcech rozhodujících stačí 33 %. Ponechám na čtenáři, kde je pravda a zdali má město majoritu.

Z výše uvedeného pak implicitně vyplývá, že město nemůže mít ve společnosti jen omezené možnosti, jak se píše v reakci pana starosty, ale *naopak má vliv rozhodující a jeho vliv je absolutní*. Vyplývá to jak ze Společenské

smlouvy, tak ze Stanov společnosti. Je to věc, která je okamžitě prokazatelná.

Velmi zavádějící a nekorektní je ale tvrzení, že v uvedených letech 1996 - 2004 vynaložilo město na opravu majetku, nové investice a na provoz 43 mil. Kč. V článku v Regionu jsem uvedl, že město *po dlouhá léta* nedalo nic na opravy svého majetku a na provoz ztrátových oddělení, a na tom trvám a lze to také prokázat.

Do roku 1999, tedy za minulého vedení, spočívala pomoc města v tom, že nemocnicí provedené a zaplacené opravy a údržba majetku města jí byly započteny v nájmu. V praxi to vypadalo tak, že nemocnice zaplatila každý rok jeden až dva mil. Kč za opravy a město jí to *započtlo do nájmu*. Do nájmu, který tak byl v řádu milionů korun, zatímco ve velké většině nemocnic byl a je symbolický a řada nemocnic naopak dostává provozní dotace v řádech milionů korun za to, že se stará o městský majetek, a má nájem nulový. Toto lze rovněž dokladovat a je to obecně známá věc z tisku. Jen pro zajímavost. Zcela soukromá společnost okresního města, ve které město nemělo podíl ani jediné procento, platila městu za celý obrovský areál včetně polikliniky, kterou dále pronajímala, pouhých cca 80 000 Kč. Z polikliniky pak tato společnost vybrala téměř 2 mil. korun.

Na druhé straně je třeba vědět, že pokud by naše nemocnice přestala existovat, město by se o tento majetek muselo starat samo. Konzervace a ochrana stávajícího majetku by nebyla lacinou záležitostí a rozhodně by přesahovala částky na opravy dosud městem vynakládané. Město investovalo v roce 2002 částku 1,6 mil. korun do dostavby garáží a stejnou částku do opravy dětského oddělení, odkoupilo byty na Sokolovské ulici v hodnotě 2,5 mil. Kč. Toto je vedeno jako pomoc nemocnici, ale ve skutečnosti město navýšilo svůj majetek, protože nemocnice má tyto prostory jen pronajaté a jsou majetkem města. Byty přešly do majetku města kompletně. Když ještě odečteme státní dotaci na stravovací pavilon kolem 20 mil. Kč a proučtované nájemné kolem 9 mil. Kč, pak už se dostáváme z 43 mil. Kč do úplně jiné hladiny. Jistěže toto je jen orientační vyjádření, ale mělo by stačit k tomu, aby si čtenář udělal úsudek o tzv. městem „investovaných“ 43 milionech.

Nemocnice nikdy do té doby neviděla jednu jedinou korunu, která by jí pomohla se ztrátovými provozmi. Pokud takový údaj pan starosta má, rád toto odvolám, ale jak správně řekl, řadu let jsem jednatelem a hospodaření firmy od roku 1999 opravdu znám a znovu opakuji, že *na ztrátové provozny nedostala nemocnice až do dnešního dne ani jednu jedinou korunu*. V roce 1999 bylo bývalým vedením města výměnou za navýšení podílu města ve společnosti na 40 % přislíbeno, že město se bude podílet na opravách svého majet-

ku ve výši minimálně 1,5 mil. Kč ročně a nemocnice bude dotovat ztrátové provozny ze svého. Je tedy zřejmé, že *nemocnice ani dotace na provoz dosud nepožadovala*. Jen pro zajímavost, provoz dětského oddělení a porodnice byl pro společnost ztrátový zhruba 2-3 mil. Kč ročně.

Pravda není ani to, že město přispívá jako menšinový vlastník a osamoceně. Firma Biovondor zapůjčila pro laboratoř přístroje za více než 7 mil. Kč a je dlouhodobě největším věřitelem nemocnice.

Za absolutní ránu pod pás dobrým mravům považuji uvedené tvrzení, že *peníze plynou do oprav a na nové investice, které v podstatě prosazuje management nemocnice a město tak nezištně financuje jeho podnikatelské záměry*. To jsou slova pana starosty v tomto článku. Po přečtení článku, s přidáním „prošustrovaných“ 43 mil. Kč, bych chápal, že by nás každý podnikatel, ale i jen trochu ekonomicky uvažující člověk musel mít za tuneláře a podvodníky. O tom, že *tyto peníze nikdy nebyly městem dány*, už byla řeč. O tom, že *na provoz nepadla ani koruna*, také. Zbývá tedy vysvětlit další významnou nepřesnost, která zazněla, a to, že *něco prosazuje management nemocnice*. Od nástupu nového vedení v roce 1999 je praxe taková, že se jednou měsíčně schází kontrolní a investiční komise, kde jsou, nebo spíše mají být všichni členové společnosti a kde se řeší aktuální problematika chodu nemocnice, těžkosti provozu, investice, opravy, a to vše od částky 20 000 Kč.

Ředitel zařízení nemůže rozhodnout o částce vyšší než 20 tis. korun bez vědomí této komise, v níž má po celou dobu město dva zastupce. Město dostává navíc z této komise zápis, který je k nahlédnutí na MěÚ. Nikdy se nestalo, že by společníci přehlasovali město nebo že by management prosazoval své návrhy proti vůli ostatních nebo města. To vše lze doložit písemně i audiozáznamy.

Proto jsem při setkání s panem starostou na svých názorech a tvrzeních trval a stále trvám. Vše mohu dokladovat a snažil jsem se těm, kdo budou mít o spravedlivý pohled na celou věc trochu zájem, vyjít vstříc těmito informacemi. Chci na závěr podotknout, že město získalo nemocnici od státu v roce 1996 zadarmo a jen díky existenci a činnosti společnosti Nemocnice, s. r. o., Rýmařov. V roce 1997 byla nemocnice vládou vymazána a dalo hodně práce, abychom ji pro zdejší region udrželi, stejně jako v období minulém, kdy její zadlužení bývalým vedením nemocnice dosáhlo likvidační výše 20 mil. Kč. Dnes je nemocnice prakticky oddlužena, má stejnou potíže jako všechny nemocnice v této republice a s pomocí města je snad schopna toto těžké období přežít. Ale k tomu je zapotřebí opravdu korektní spolupráce. Za svou osobu i za vedení nemocnice si dovoluji tvrdit, že jsme k takovéto spolupráci připraveni.

MUDr. Stanislav Horák

Loupež za bílého dne

Neveselý návrat z dovolené čekal ženu z Horního Města, která před odjezdem zanechala své rodině k dispozici poměrně vysokou částku peněz. V neděli 29. srpna odpoledne se do jejího nezámkového domu vloupal neznámý pachatel a z botníku v chodbě odcizil koženou tašku, ve které byla uložena finanční hotovost 11 000 Kč, 500 EUR a platební karty a doklady. Pachatel tak způsobil majitelce škodu za více než 30 000 Kč.

Ridička skončila ve stromcích

V pondělí 13. září brzy ráno se stala dopravní nehoda ve Staré Vsi. Jednatřicetiletá řidička Felicie vjela při průjezdu zatáčkou do protisměru, poté sjela se silnice a narazila do skupiny mladých stromků. Způsobená škoda na autě činí 50 000 Kč. Při havárii byla lehce zraněna řidička i její devítiletá dcera.

Ukradené auto nalezeno

Neznámý pachatel se 14. září večer v Rýmařově vloupal do zaparkovaného vozidla Škoda 120 a odjel s ním z parkoviště. Majitelka přitom v autě nechala své doklady a bundu, takže kromě auta přišla o dalších téměř 10 000 Kč. Po zmizelém voze bylo vyhlášeno pátrání. Brzy ráno následujícího dne rýmařovští policisté toto auto našli na par-

kovišti před obchodem na ulici 1. máje. Škodovka byla uzamčená a nepoškozená.

Restaurace na náměstí vykradena

Policisté z Břidličné šetří případ vloupání do restaurace, ke kterému došlo v Ryžovišti 14. září nad ránem. Neznámý pachatel násilím vnikl do budovy, dostal se až do výčepu a odcizil odtud 10 krabiček cigaret a drobné mince. V druhé místnosti pak odtlačil od stěny výherní automat, vypálil zadní krycí desku a vybral tři zásobníky s mincemi v celkové hodnotě 2 600 Kč. Včetně poškození restaurace způsobil škodu za bezmála 4 500 Kč.

Krádež vibračního stroje

Kuriózní krádež se stala mezi 13. a 15. zářím na staveništi vodoárny v Tvrdkově. Pachatel z budovy starého vodojemu, kterou pracovníci využívají k úschově nářadí, odcizil vibrační stroj sloužící ke zhutnění betonu. Stroj má cenu přes 50 tisíc Kč. Po pachateli pátrají rýmařovští policisté.

Opilý řidič narazil do stromu

Sedmadvacetiletý řidič, který 15. září projížděl ve škodovce přes Ondřejov, za obcí nezvládl řízení v zatáčce a narazil do stromu. Při dopravní nehodě byl zraněn jak sám řidič, tak jeho mladší spolujezdec, na autě vznikla

škoda za 10 tisíc Kč. Řidiči, který se bude ze svých zranění zotavovat nejméně měsíc, bylo naměřeno 1,02 promile alkoholu.

Zloději prodali juke-box za desetinu ceny

V pátek 17. září zahájil brutálský policejní komisař trestní stíhání dvou mužů z Horního Města pro trestný čin krádeže. Skutku se měli dopustit tím, že se v březnu 2004 pokusili prodat juke-box v hodnotě 80 000 Kč, který jim nepatřil. Zařízení měl u jednoho z pachatelů v úschově dvacetiletý mladík, který jej získal na leasing od litovelské firmy. Obvinění juke-box odvezli do Přerova a zde se ho pokusili prodat. To se jim za dohodnutých 30 000 Kč nepodařilo a nakonec za něj měli utřít pouhých 7 500 Kč.

Policie si posvítila na alkohol u mladistvých

Ilustrační foto redakce

Policisté rýmařovského oddělení ve spolupráci se strážníky a pracovníky městského úřadu provedli 17. září další z kontrol zaměřených na podávání alkoholu mladistvým. Celkem zkontrolovali čtyři rýmařovské restaurace. Tentokrát v samotných zařízeních nezjistili žádný případ porušování zákona, nicméně v parku za Střediskem volného času podrobili dechové zkoušce dvojici sedmnáctiletých chlapců a jednu šestnáctiletou dívku, u nichž naměřili přes jedno promile alkoholu. Nápoje si mladiství měli zakoupit téhož dne v prodejně na Revoluční ulici. Policie nyní řeší tento delikt jako přestupek. Na problematiku podávání alkoholu mládeži se bude i nadále zaměřovat.

Další vloupání

v zahrádkářské kolonii

V noci mezi 19. a 20. zářím se neznámý pachatel vloupal do unimo-buněk v zahrádkářské kolonii Na Poliče v Břidličné. Oknem se dostal do dvou buněk, které patří svazu chovatelů, a odcizil odtud různý alkohol, cigarety, cukrovinky, masné výrobky a spotřební zboží. Celkově napáchal škody za téměř 4 500 Kč.

Znovu se objevily krádeže jízdních kol

Během téže noci se stalo vloupání také v Rýmařově, v tomto případě ovšem do sklepních prostor panelového domu na Dukelské ulici. Pachatel násilně vnikl do kolárny a odcizil z ní dámské horské kolo za bezmála 3 500 Kč. Ve stejné době vnikl zloděj i do sklepu domu na Žižkově ulici a ukradl pánské crossové kolo v hodnotě 14 500 Kč. Obě vloupání šetří rýmařovští policisté.

Mladý vyděrač je trestně stíhán

Minulý týden zahájil brutálský policejní komisař trestní stíhání devatenáctiletého mladíka z Rýmařova pro trestný čin vydírání. Obviněný měl v květnu tohoto roku brutálně zbít svého šestnáctiletého příbuzného a vyhrožovat mu dalším násilím, pokud proti němu půjde svědčit v jisté kauze. Hoch musel být po útoku čtyři dny hospitalizován v nemocnici se zraněními v oblasti a otřesem mozku.

Majitelé vykradeného bytu mají tip na zloděje

Nepříjemné překvapení čekalo na majitele bytu na Nerudově ulici v Břidličné, kteří se po třech týdnech vrátili domů. Zjistili totiž, že se mezitím do jejich bytu někdo vloupal a ukradl ze zásuvky psacího stolu 7 000 Kč. Majitelé mají podezření na jistého muže a oznámili svou domněnku policii. Ta ovšem zatím nikoho neobvinila a případ dále prošetřuje.

Z podkladů

npor. Mgr. Lucie Krašeničové, tiskové mluvčí Policie ČR Bruntál

Rychlá jízda v dešti skončila v příkopu

Ve středu 22. září došlo k dopravní nehodě s vysokou škodou mezi Malou Morávkou a Karlovou Studánkou. Pěťadvacetiletému řidiči Renaultu Master při průjezdu prudké zatáčky na zmoklém povrchu podklouzla kola, auto vyjelo ze silnice a skončilo v příkopu převrácené na bok. Způsobená škoda činí 190 000 Kč.

Vážně vypadající nehoda si naštěstí nevyžádala žádná zranění. Za nepřízpůsobení rychlosti stavu vozovky byla řidiči uložena bloková pokuta.

Foto: archiv PČR Bruntál

Kulturní okénko města Rýmařova

Citát: Kdo miluje svého psa, musí milovat i jeho blechy.
africké příslovi

Pranostiky na měsíc říjen

- Záhří víno vaří, říjen víno pijem.
- Po teplém září zle se říjen tváří.
- Když křížový pavouk se v říjnu ukrývá a nevyhlédá, není daleko do sněhu.
- Je-li říjen velmi zelený, bude zato leden hodně studený.
- Říjen když blýská, zima plíská.
- Co v říjnu zimy přibude, v lednu jí opět ubude.
- Jestli sníh napadne toho měsíce a kolik dní trvatí bude, tak stálá bude zima.
- Sněží-li brzy v říjnu, bude mokrá zima.
- Čím dříve listí opadne, tím úrodnější příští rok.
- Když dlouho listí nespadne, tuhá zima se přikrade.
- V říjnu hodně žaludů a bukvic oznamuje zimy víc.
- Říjen a březen rovné jsou ve všem.
- Svatý František zahání lidi do chýšek.
- Po svaté Tereze mráz po střeších leze.
- Déšť na Havla, déšť na Vánoce.
- Na svatého Lukáše, hojnost chleba i kaše.

INFOSERVIS Střediska volného času Rýmařov - ŘÍJEN 2004

1. 10.	8.00	SVČ	Keramická dílna pro ZvŠ
1. 10.	20.30	SVČ	Taneční lekce pro dospělé
6. 10.	11.00	SVČ	Keramická dílna pro ZvŠ
6. 10.	13.30	SVČ	Střelecké odpoledne pro 3. - 4. tř.
8. 10.	13.30	SVČ	Keramická dílna pro ZvŠ
8. 10.	20.30	SVČ	Taneční lekce pro dospělé
9. 10.	14.00 - 16.00	SVČ	Cvičíme s míči (malým i velkým)
9. 10.	10.00	SVČ	Počítače pro děti
13. 10.	13.00	SVČ	Vaření v klubu
14. 10.	11.00	SVČ	Keramická dílna pro ZvŠ
15. 10.	11.00	SVČ	Keramická dílna pro ZvŠ
15. 10.	20.30	SVČ	Taneční lekce pro dospělé
16. 10.	9.00	SVČ	Podzimní turistická výprava pro děti a rodiče
16. 10.	16.00	SVČ	Literární večer
20. 10.	11.00	SVČ	Keramická dílna pro ZvŠ
21. 10.	9.00	SVČ	Keramická dílna pro ZŠ Břidličná
22. 10.	20.30	SVČ	Taneční lekce pro dospělé
25. 10.	18.00	SVČ	Talianka - koncert
úterý	16.00	SVČ	Kurz paličkování
středa	10.00	SVČ	Kurz paličkování

SVČ Rýmařov otevírá

KURZ

PALIČKOVÁNÍ

Kurz bude probíhat • v úterý 16:00 – 17:30
nebo
• ve středu 10:00 – 12:00

Kurzem bude provázet lektorka **Jana Janků**
Přijďte do příjemné dámské společnosti vytvářet krásu z nití a provázků

SK Tel: 554211410

Známa i neznáma výročí

1. 10. Mezinárodní den seniorů, vyhlásila rezoluce OSN, slaví se od roku 1991
1. 10. Mezinárodní den hudby, slaví se z rozhodnutí Mezinárodní hudební rady z roku 1974
1. 10. Mezinárodní den lékařů, slaví se od roku 1984 z rozhodnutí 4. kongresu Mezinárodního hnutí lékařů za odvrácení jaderné války z června 1984
1. 10. Světový den cyklistiky, vyhlásila Mezinárodní federace cyklistiky
1. 10. Světový den vegetariánství, vyhlásila Severoamerická vegetariánská společnost v roce 1977 jako každoroční oslavu radosti, soucitu a vegetariánství. Svátek byl podpořen Mezinárodní vegetariánskou unií v roce 1978
1. 10. 1984 nar. umělec **František Kovářík**, herec (nar. 1. 10. 1886) - 20. v. úmrtí
1. 10. 1869 zavedeny první korespondenční listky - 135. výročí
1. 10. 1999 zemř. **Emil Sirotek**, kameraman (nar. 20. 3. 1937) - 5. v. úmrtí
2. 10. Světový den hospodářských zvířat, slaví se od roku 1983 ve výroční den narození Mahátmá Gándhího
4. 10. Mezinárodní den zvířat, oslavy souvisí se sv. Františkem z Assisi, jehož svátek se připomíná ve stejný den, sv. František proslul svou láskou k veškerému božmu stvoření včetně zvířat. V ČR se slaví od roku 1994
4. - 10. 10. Mezinárodní týden vesmíru, vyhlášen OSN
- první pondělí v říjnu Světový den dětí, vyhlášen Valným shromážděním OSN v prosinci 1985 a slaví se od roku 1986
- první pondělí v říjnu Světový den lidských sídel, vyhlásilo Valné shromáždění OSN, slaví se od roku 1986
- první pondělí v říjnu Světový den architektury, slaví se z rozhodnutí Mezinárodního svazu architektů v roce 1996 společně se Dnem lidských sídel
4. 10. 1799 nar. **Vincenc Priessnitz**, lidový léčitel, zakladatel moderního způsobu vodoléčby (zemř. 28. 11. 1851) - 205. v. narození
8. 10. Mezinárodní den boje proti popáleninám, vyhlášen Mezinárodní společností pro popáleninové úrazy
8. 10. 1874 zemř. **Vítězslav Hálek**, básník a spisovatel (nar. 5. 4. 1835) - 130. v. úmrtí
9. 10. Den Světové poštovní unie (Světový den pošty), slaví se v den jejího založení v roce 1874
9. 10. 1914 nar. **Josef Hlinomaz**, herec (zemř. 9. 8. 1978) - 90. v. nar.
9. 10. 1924 nar. umělec **Vladimír Menšík**, herec (zemř. 29. 5. 1988) - 80. v. narození
10. 10. Světový den duševního zdraví, vyhlášen Světovou federací duševního zdraví
10. 10. 1934 založení **Symfonického orchestru FOK hl. m. Prahy** - 70. v. v. v. v.
11. 10. 1424 zemř. **Jan Žižka z Trocnova**, husitský vojevůdce (nar. kolem r. 1360) - 580. v. úmrtí
- druhá středa v říjnu Mezinárodní den za omezení přírodních katastrof, vyhláší OSN
14. 10. 1894 nar. umělec **Karel Plicka**, umělecký fotograf a národopisný pracovník (zemř. 6. 5. 1987) - 110. v. narození

Bazén v Břidličné

Plavání pro veřejnost v říjnu

Pondělí	zavřeno	Úterý	14.00 - 18.00 hod.
Středa	14.00 - 19.00 hod.	Čtvrtek	14.00 - 19.00 hod.
Pátek	14.00 - 20.00 hod.	Sobota	13.00 - 19.00 hod.
		Neděle	13.00 - 19.00 hod.

V úterý a ve čtvrtek od 17.00 do 18.00
probíhá kurz vodního aerobiku,
v sobotu od 13.00 do 14.00
mají pojištěnci VZP vstup na bazén zdarma.

Vstup pouze s koupacími čepicemi!
Změna provozní doby vyhrazena

(Vstupné dospělí - 35 Kč/1 hod., děti - 18 Kč/1 hod.)
Teplota bazénu - 30°C (malý), 26°C (velký),
teplota vzduchu 29°C

Vedení bazénu v Břidličné

pozvánka do divadla

Místní skupina Českého červeného kříže v Rýmařově pořádá v sobotu 16. 10. 2004 zájezd do Moravského divadla Olomouc na představení operety **Cikánský baron**.
Odjezd autobusu je v 17 hodin od Střediska volného času v Rýmařově, předpokládaný návrat ve 23 hodin.

Cena: 270 Kč, pro členy místní organizace ČČK 200 Kč.

Závazné přihlášky s úhradou ceny přijímá Věra Kolářová, telefon 775 285 588 nebo na adrese Sokolovská 23, Rýmařov.

Město uvítalo osmnáct nových občánků

Potřetí v letošním roce připravilo město Rýmařov slavnostní uvítání nově narozených občánků. První skupina dětí s rodiči a prarodiči se přišla zapsat v sobotu 25. září do pamětní knihy města Rýmařova ve 14 hodin, druhá pak patnáct minut před třetí hodinou odpolední. Tradičního slavnostního aktu, který se koná čtyřikrát za rok, se za město zúčastnili starosta města Petr Klouda, předsedkyně komise pro společenské záležitosti (KPSZ) Květoslava Sicová, členka KPSZ Božena Filipová, členka zastupitelstva města Jarmila Labounková a zdravotní sestry rýmařovské nemocnice Božena Jurečková, Anička Vašíčková a Olga Čajanová. Slavnostní atmosféru doplnil hudebním dopro-

vodem na piano Jiří Vystřčil, s přípravou dětí před slavnostním uvítáním pomáhaly maminkám Irena Polidarová a Marie Sigmundová. S kytičkou veršů přišly blahopřát také děti ze základních škol.

Podle informací matriky rýmařovského městského úřadu má počet narozených dětí v našem městě stoupající tendenci. Od 1. ledna do 31. srpna 2003 se narodilo celkem čtyřiapadesát dětí. Ve stejném období letošního roku přišlo na svět třiašedesát dětí, tedy o devět více. Dá se předpokládat, a to je jistě velmi potěšující zjištění, že posledního vítání občánků roku 2004, které se uskuteční v sobotu 6. prosince, se zúčastní tři skupiny narozených dětí. JiKo

**Středisko volného času Rýmařov
připravilo novinku
pro děvčata od 13 do 16 let
kroužek orientálního tance**

**pravidelné schůzky:
úterý 14.30 - 16.00 v sále SVČ
vede: Dagmar Gajdošová
cena: 300 Kč
začínáme 5. října**

Maheňáci s chutí zahráli pohádku

Kdo by neznal lidovou pohádku *O Šípkové Růžence*. Ovšem pohádku *Jak to bylo s Růženkou* už zná málokdo. Vždyt také sám autor Stanislav Tomek na konci pohádkové knížky říká, že příběh v podstatě vymyslel a napsal v *dobrém rozmaru*. Členové amatérského divadelního spolku Mahen uvedli premiéru této „rozmarne“ pohádky v pondělí 20. září v městském kině, a to hned třikrát. Ve dvou dopoledních představeních pro děti z mateřských a základních škol a potom odpoledne v 17.00 hodin pro rodiče s dětmi. Pohádku shlédlo více jak šest set dětí a rodičů. Inscenace pohádky, která se dá bez nadsázky označit za rozpustilou a navivní, pochází z režijní dílny Hany Vystřčilové. Provázely ji kouzelné písničky podmalované originální hudbou, kterou složil známý rýmařovský muzikant Jirka Vystřčil. Ten také hercům vytvořil hudební doprovod na elektrické piano. V roli krále Patlaje se představil Zdeněk Vodička, roli královny Patlajové ztvárnila Jana Stehlíková, jejich dceru princeznu Růženkou zahrála Pavla Zieglerová, komomou Dorku přesvědčivě zvládla Helena Papajová, roli zlé sudičky Medardy světila režisérka Vlastě Vykruťkové, hodnou sudičku Žofii si zahrála Jana Gašperáková a v roli nesmělého prince Šípka se představil Pavel Konštický.

„Pohádku jsem se snažila vybírat především podle současného složení hereckého souboru,“ odpověděla na dotaz, proč si vybrala právě tuto pohádku, režisérka Hanka Vystřčilová. Podle jejich slov se s herci pracovalo báječně, což ostatně v konečné fázi ocenili především diváci. Děj měl velice rychlý spád, příběh pohádkové parodie s moderními prvky byl dětem zcela jasný a srozumitelný. Na otázku, co je z režijního pohledu těžší, zda příprava pohádky, nebo večerního představení, režisérka odpověděla: „Samozřejmě, že větší a odpovědnější práce s herci je při studiu pohádky než velkého divadla. Už proto, že dětský divák odhalí okamžitě jakoukoliv hereckou lež a herci musí děti umět ve svých rolích přesvědčit.“ Již při prvním dialogu sudiček na samotném začátku představení bylo jasné, že herci jdou „do pohádky“ s plným nasazením. Odměnou jim byly spontánní reakce dětí.

Nápadité a barevné provedení kostýmů, některé z nich byly ušity samotnými herci a některé se „oprášily“ z fundusu divadla, jen zvýraznilo pohádkový příběh. Scéna byla dílem režisérky, která si spolu s Mirkem Havelkou vyzkoušela i roli stavěčů kulis, chcete-li „kulisáků“. Žádné představení by také nemohlo fungovat bez osvětlovače.

A tím, kdo dbal na to, aby herci nezůstali ve tmě, byla paní Gertruda Polčáková. Někdy se stane, že i v profesionálním divadle herec najednou zapomene, co má v danou chvíli říkat, o hercích amatérského souboru to platí dvojnásob, proto je zde funkce „nápovědy“, které se zhostila na výbornou paní Mirka Misařová.

Pohádkový příběh šťastně skončil, princ Šípek si vzal princeznu, ze které byla rázem Šípková, děti odešly domů a na pohádku Maheňáků se mohou těšit zase za rok. Ovšem amatérští divadelníci se nechystají usnout na vavřínech. Už v listopadu se začnou scházet k pravidelným zkouškám na večerní představení, které ponese název ...

Ale nepředbíhejme. Prozradíme jen, že uskuteční poslední pondělí v měsíci únoru, v roce, kdy rýmařovský Mahen oslaví 60 let od svého založení. Premiérou však oslavy zdaleka končit nebudou. V souvislosti s kulatým výročím bude na představení v březnu navazovat výstava „Rýmařovský Mahen 1945 - 2005“, která bude k vidění v Městském muzeu Rýmařov. Držíme palce a ZLOMTE VAZ!!! JiKo

Společenská kronika**Narodili se noví občáni**

Simona Gorčíková	Rýmařov
Dominik Pavelek	Rýmařov
Adéla Lasovská	Rýmařov
Jan Soušek	Rýmařov
Tomáš Palys	Horní Město

Blahopřejeme

jubilantům, kteří od předcházejícího vydání oslavili 80 let a více

Věra Holá - Rýmařov	80 let
Marie Povýšilová - Ondřejov	80 let
Marie Kazdová - Rýmařov	81 let
Václav Tlapal - Rýmařov	82 let
Božena Janečková - Rýmařov	82 let
Marie Davidová - Rýmařov	82 let
Antonín Pergler - Rýmařov	82 let
Vlasta Kristková - Rýmařov	82 let
Juliana Smitková - Rýmařov	83 let
Julie Pupíková - Rýmařov	83 let
Emilie Mikulenčáková - Rýmařov	84 let
Anna Benešová - Rýmařov	85 let

Dne 27. září oslavila
paní Anna Matušková
80. narozeniny.
Do dalších let přejí pevně zdraví,
hodně štěstí a radosti
dcery a syn s rodinami

Rozloučili jsme se

Lubomír Skoumal - Rýmařov	1956
Anna Boudová - Rýmařov	1937
Pavel Jano - Rýmařov	1922

Matrika Měú Rýmařov

Středisko volného času Rýmařov pro vás připravilo

Cvičení s míčem malým i velkým

Chcete - se zbavit bolestí páteře?
- se uvolnit?
- posilovat?
- se pobavit?

**přijďte si s námi zacvičit v sobotu 9. října
od 14.00 do 16.00 do malého sálu SVC**

cena: 40 Kč

**s sebou: sportovní obuv a oblečení
vlastní míče nejsou podmínkou
přihlášky:**

do 7. října u Heleny Tesařové, tel.: 554 211 410

Děvčata, chcete mezi mažoretky?

POZOR!

změna schůzek

děvčata od 5 do 10 let

- každý čtvrtek v 16.00 v sále SVC

vede: Barbora Gavendová

přihlášky na místě

Městská knihovna

1. - 10. října 2004

V tomto týdnu je upravena půjčovní doba

PO 9 - 17.00 ČT 9 - 17.00 hod.
ÚT 9 - 17.00 PÁ 9 - 17.00 hod.
ST 9 - 17.00 SO 8 - 11.00 hod.

Týden knihoven

Amnestie pro nepořádné čtenáře

VŘS-Č (4. 10. od 9-16.00)

Výměnný bazar knih (5. - 9. 10.)

Beseda s Martinou Drijverovou (4. 10. v 9.15)

Vyhlášení ankety Moje kniha (4. 10. v 16.00)

Návštěva kaple V Lipkách a okolí

s výkladem (5. 10. v 17.00)

(Informace u pracovníků knihovny)

Před zahájením Týdne knihoven
se knihovnice zúčastní

Knihovnického happeningu v Semilech
Od 30. 9. do 2. 10. 2004 bude knihovna uzavřena

Výměnný bazar knih

5. - 9. 10. 2004

**Přečtenou nebo nepotřebnou knihu
můžete donést do knihovny a vyměnit ji za jinou**

VŘS-Č neboli**Velké říjnové společné čtení (nonstop)**

V pondělí 4. 10. 2004

od 9.00 do 16.00

v Městské knihovně Rýmařov

Čtení zahájí spisovatelka Martina Drijverová

Poté se může číst cokoliv z ČESKÉ literatury

Přijďte a zapojte se do nonstop čtení české literatury

Přijďte si poslechnout četbu z úst našich spoluobčanů

Knihy budou v knihovně k dispozici

Můžete si donést svoji oblíbenou knihu

Délka četby bude asi 10 minut

MĚSTSKÉ MUZEUM A KNIHOVNA V RÝMAŘOVĚ

připravují

**Návštěvu kaple V Lipkách a okolí
s výkladem Mgr. Jiřího Karla**

Datum konání: úterý 5. října 2004

sraz v 17.00 hodin u knihovny

V případě nepříznivého počasí proběhne přednáška na téma
Tricetiletá válka, upří a čarodějnice
(odraz evropské války v Rýmařově, švédská okupace a důsledky)

Kdo je Michal Viewegh II.

V době internetu, televize, videa a multikin jen málokdo sáhne večer po knížce, aby si četbou románu, nedej bože poezie zpříjemnil právě končící den. Ty časy, kdy knížka či časopis patřily mezi nejoblíbenější prostředníky zábavy, jsou ty tam, takže být dnes spisovatelem z povolání může vypadat jako heroický výkon anebo jako čirá pošetilost a pořádat besedy a literární večery pro zaplněné sály, to už působí jako zázrak. A přesto se najdou tací, kteří to dokážou - příkladem par excellence je Michal Viewegh.

Viewegh je jedním z mála českých spisovatelů, jehož knihy není třeba blíž představit. Dobře se čtou i prodávají. K jejich popularitě do značné míry přispívají úspěšné filmové adaptace (*Báječná léta pod psa*, *Výchova dívek v Čechách*, chystá se zfilmování *Povídek o manželství a sexu*). Autor šíří svůj věhlas

i tradiční formou besed a autor-ských čtení po celé republice, a nejsou to literární večery pro hrstku čtenářů, potažmo studentů literatury, ale doslova pro masu. Jeho besedy navštěvují desítky, ba stovky příznivců (či spíše příznivkyň - nejinak tomu bylo při jeho nedávné besedě v Rýmařově), jeho romány a povídky kupují tisíce čtenářů (čtenářek), a tak není divu, že si Viewegh vysloužil poněkud škodolibou přezdívku *Karel Gott české literatury*.

Michal Viewegh dnes představuje ideální zosobnění úspěšného romanopisce. Do literatury vstoupil, jako už tolik autorů před ním, krátkými povídkami otištěnými v novinách. Jeho knižní prvotina, vydaná v roce 1990 v tehdejší Československé literatuře, se jmenovala *Názory na vraždu*, avšak kniha, která ho natrvalo proslavila, vyšla teprve o dva roky později pod názvem *Báječná léta pod psa*. Svému autorovi vynesla přízeň čtenářů i kritiků a o rok později také Cenu Jiřího Ortena, která se každoročně udílí mladým českým prozaikům a básníkům.

Od tohoto okamžiku Viewegh vydává jednu knihu za druhou, jako na běžícím páse. Od roku 1995 se stává spisovatelem z povolání a kromě menších bočních úvazků typu vyučování na Literární akademii Josefa Škvoreckého se věnuje výhradně psaní. Zájem čtenářů o jeho každoroční plody se

nemění, zato vztah mezi spisovatelem a literární kritikou postupně ochlazuje, chvílemi opeřen nějakou tou veřejnou roztržkou, a v poslední době se ustaluje na vymyšlení nových ironických přezdívek typu *MacDonalds české literatury* ze strany recenzentů a ignorancí ze strany autora. Viewegh podle svých slov respektuje připomínky pouze těch lidí, které sám uznává, ve většině případů jsou to jeho blízcí přátelé. Kdo je tedy Michal Viewegh? Sebestředný a samolibý narcis, plodící čím

dál větší brak, který s chutí kazí vkus čtenářů a sverepě odmítá dobré rady odborníků? Tak bychom si ho mohli představit, čteme-li pouze recenze na jeho knihy, případně časopisecké rozhovory, v nichž si žádný novinář sem tam neodpustí nějakou tu uštěpačnou poznámku. Nebo je to zkrátka šikovný řemeslník, který umí využít svůj nesporný vypravěčský talent, ale hlavně v pravou chvíli chytil šanci za pačesy a už více než deset let se veze na vlně svého úspěchu? Asi tak působí ve svých knihách a v anotacích nakladatelů a distributorů. To jsou ovšem všechno jen pohledy „zpozvdálí“. Jaký dojem budí „zblízka“? V přímém kontaktu na besedě?

Michal Viewegh je především profesionál. Má neformální, avšak nevtíravé vystupování, dokáže číst

svůj vlastní text a mluvit o něm (pokolikáté už?) tak, že zaujme i pobaví, a navíc umí velmi rychle překonat bariéru mezi sebou samým, stojícím v popředí coby herec na jevišti, a mlčícím publikem. Jen málokomu se podaří navázat s obecenstvem okamžitě kontakt a rozproudit besedu, jejíž základní podmínkou jsou otázky z hlediska, které se v tomto případě kupodivu netýkají banalit z osobního života, ale psaní a literatury. Michal Viewegh je zkrátka profesionál, který v tom, co dělá, umí chodit. Možná je egocentrický (jako ostatně každý kumštýř) a dost možná není vůbec umělec a za pár let se na něj zapomene (v čítankách ale už má své místo), ovšem chcete-li doporučení, zda si zajít na besedu s ním, všechny snobské předsudky pryč, rozhodně jděte, bude to příjemně strávený čas. ZV

O zakázaných touhách

Filmový klub v říjnu nabízí další zajímavé snímky, které by neměly ujít vaši pozornost. V pátek 8. října se promítá britské erotické drama *Matka* režiséra Rogera Michella podle scénáře anglo-pakistánského spisovatele Hanifa Kureishiho, který je znám i českému divákovi jako autor předlohy ke skandální-

mu milostnému dramatu *Intimita*. Následující dva páteční večery budou patřit Janu Švankmajerovi a jeho filmům *Otesánek* a *Lekce Faust*.

Snímek *Matka* nabízí psychologický portrét stárnoucí ženy, která se po smrti manžela vzepře tradiční roli osamělé vdovy a překonává náhlé trauma poněkud nekonvenčním způsobem - coby vášnivá milenka muže o polovinu mladšího, než je sama. Příběh pětadesátileté May (Anne Reidová) odhaluje s nezvyklou otevřeností a zároveň vkusem tabu erotického vzplanutí ve věku, kdy se existence sexu sice připouští, avšak víceméně nepředpokládá, přinejmenším ne v té podobě, kterou jí propůjčili

tvůrci filmu. Láska kvete v každém věku, praví staré přísloví, ovšem představa milostného poměru mezi šedesátiletou důchodkyní a třicetiletým mužem nás navzdory tomu zaskočí. Důslednou oporu této konstrukce Kureishi vybuodoval na základě nevyrovnaných, citově vychladlých vztahů uvnitř Mayiny rodiny. Osamělá žena zaskočená smrtí manžela nejprve hledá pomocnou ruku u svých dětí, avšak na všech stranách naráží jen na nepochopení a odtažítost. Teprve sblížení s dceřiným milencem Darrenem (Daniel Craig) vnáší do jejího života nový impuls. Shrbená stařenka v šedivých svrčcích se náhle mění v šarmantní bytost plnou života a nečekané náruživosti.

Jako každý pokus o odkrytí nějakého tabuizovaného tématu nemá ani příběh Mayina vzplanutí pouze šokovat scénami erotických hrátek mezi lidmi důchodového věku, ale především předložit ožehavé otázky, jejichž řešení nás může posunout někam dál v na-

šem vnímání světa i dimenzí lidského života. Kureishi a Michell tak činí s citem, a přitom odvážně, bez zbytečných skrupulí, ale zároveň bez nadměrného naturalismu. Brabcův film *Kytice* znovu objevil širokému publiku obrozeného spisovatele a sběratele lidové slovesnosti Karla Jaromíra Erbena a představil jej, trochu jednostranně, jako milovníka balad takřka hororových. Avšak tím nejdrastičtější lidovým příběhem, který se nám zachoval právě díky Erbenovi, je bezesporu *Pohádka o Otesánkovi*. Groteskní postavička nadžravé nestvůrky inspirovala Evu a Jana Švankmajerovy, představitele českého surrealismu, k vytvoření jednoho z nejslavnějších filmů posledních let - *Otesánka* (2000). Lidovou pohádku o veliké touze po dítěti a ještě větším hladu pařezovitého potomka, vyvzdorovaného na nepřejícné přírodě, zná každý už od dětství. Jako děti jsme se však asi nikdy nepozastavili nad brutalitou této pohádky o mohutnějším kanibalovi, jehož řádění zastaví až motyka rozčilené babky-zemědělký, které monstrózní Otesánek zlikvi-

doval půl úrody zelí. Švankmajera naopak přemrštěná drastičnost příběhu zaujala a podnítila k hledání archetypálního, respektive mytologického výkladu jeho smyslu. I proto vyňal tradiční dějovou kostru z rámce ustálených časoprostorových dimenzí a vložil ji do moderní současnosti. Klasická podoba pohádky přesto zůstala zachována v podobě animovaného paralelního příběhu, jenž je dílem Švankmajerovy ženy Evy. Režisérova transpozice zachycuje manžele Horákovy, kteří marně usilují o miminko. Pan Horák (Jan Hartl) jednou v náhlém vnuknutí vykope pařez a vyřeže z něj neživou napodobeninu děťátka, ze které láska paní Horákové (Veronika Žilková) učiní živoucí stvoření (není bez zajímavosti, že dřevěný chlapeček si uchovává groteskní rysy malé příšerky). Otesánek-Otík však začne svým rostoucím apetitem ohrožovat nejen finanční zájem rodiny, ale především její psychické a fyzické zdraví. Pan Horák se rozhodne Otíka umorit hladem, jenže to už do hry vstoupí malá sousedka Alžbětka (Kristina

Adamcová), která jedlíka vysvobodí a pokusí se jej sama uživit. Že na oltář její mateřské péče padnou nejen úspory, ale i ne jeden lidský život, není třeba dodávat. O významu otesánkovské postavy by bylo možno vést dlouhé disputace. Je zosobněním plodivé i ničivé síly přírody? Nebo archetypem podobně protikladného lidského nevědomí, pudové podstaty, ovládající nitro člověka? Či je trestem za nerespektování zákonů přirozenosti? Jaké nové souvislosti přicházejí v úvahu v době, kdy se člověk domnívá ovládat přírodu a pronikat k jejím tajemstvím, sám sobě si podřezává větve? Na přetřes přichází globální oteplování, ale i hrozba spojená s klonováním lidského genetického materiálu (zde je podobnost s umělým zrozením Otesánka více než zjevná). Anebo jde jednoduše o pokus režiséra oživit starobylé mýty a poukázat na jejich stálou platnost? V každém případě je Švankmajerův *Otesánek* pozoruhodné dílko českého filmového surrealismu, které rozhodně stojí za to vidět víckrát. ZN

PROGRAM K I N A

a Filmového klubu

pátek 1. října

19.30

Velká žranice

Alegorie (Francie/Itálie 1973)

Pilot dopravního letadla Marcello, majitel restaurace a vynikající kuchař Ugo, televizní pracovník Michel a soudce Philippe se společně vydávají na prodloužený víkend, aby se ve starém domě na odlehklém okraji Paříže oddali sveřepé a sebezničující žranici. Kultovní Ferreriho film se skvělým obsazením předkládá apokalyptickou vizi konce „přežraného“ lidstva. *Přístupný od 15 let*

sobota 2. října

19.30

Baba na zabití

Černá komedie (USA 2003)

Danny DeVito se rozhodl navázat na úspěch své *Války Roseových* a natočil další černou komedii o jednom nádherném domě a nelibostném boji, který o něj svedou jeho obyvatelé. Mladý pár výhodně koupí starobylý luxusní dům s jedinou vadou. V prvním patře totiž bydlí (za regulované nájemné) paní Connollyová, roztomilá stařenka, tak tak na umřítí. Jenže, jak se ukáže, všetečné nájemnici se nejen nechce umřít, ale ani dělit o nádherné sídlo. *Přístupný od 15 let*

pátek 8. října

19.30

Matka

Erotické drama (VB 2003)

Šokující příběh pětadesátileté May posunuje hranice tabu ve filmu. Obyčejná důchodkyně je po manželově smrti odkázána na péči svých příliš zaměstnaných dětí. Cítí, že její život už víceméně skončil. Ovšem ne tak docela... Ta zlomená žena, jež má už život za sebou, se náhle, bezhlavě, bouřlivě a především nevhodně zamiluje a naváže poměr s mužem, který je o polovinu mladší než ona sama. *Přístupný od 18 let*

sobota 9. října

19.30

Kráčející skála

Akční thriller (USA 2004)

Bývalý člen zvláštních jednotek americké armády Chris Vaughn (The Rock) se vrací do rodného města, kde plánuje poklidný život. Kdysi idylické venkovské městečko ale nachází drasticky změněné: v uli-

cích vládne násilí a drogy. Na to, aby dal Chris věci znovu do pořádku, bude potřebovat svůj tvrdý vojenský výcvik a partu odhodlaných spřízněných duší. *Přístupný od 12 let*

pátek 15. října

19.30

Otesánek

Černá komedie (ČR 2000)

Manželům Horákovým příroda odepřela mít vlastní dítě. O to víc po něm touží. Jednoho dne vykope pan Horák na zahrádce pařez, který vypadá jako miminko. Stačí ho jen dlátem v dílně dotvořit. Paní Horáková pak svojí touhou a láskou pařez oživí. Její štěstí však netrvá dlouho. Manžel se jí snaží přesvědčit, že cítit mateřský pud ke kusu dřeva není tak úplně normální, a Otík (tak děťátko pojmenovala) je navíc stále hladový. Slavná hororová adaptace lidové pohádky od Jana Švankmajera. *Přístupný od 12 let*

sobota 16. října

19.30

Hříšný tanec 2

Romantický (USA 2004)

Havana, listopad roku 1958. Osmnáctiletá Katey přijíždí s bohatými rodiči na Kubu. Zaujme ji hrdý a cílevědomý číšník Javier, který je také vynikajícím tanečníkem. Dívka touží naučit se jeho styl tance. Po Javierově boku poznává odlišnou, temperamentnější tvář Kuby. Společně navštěvují taneční klub La Rosa Negra, kde se provozuje „hříšný tanec“. Avšak v osudný večer, kdy mají společně vystoupit na taneční soutěži, celou Kubu zachvátí vlna revolučního násilí. *Přístupný od 12 let*

Zpravodajství města Břidličné

Zajímavosti

• Ve dnech 18. - 19. září, tj. v sobotu a neděli, uspořádala Základní organizace Českého svazu chovatelů v Břidličné v areálu „Na Poličce“ tradiční výstavu drobného zvířectva, která byla zvláštní v tom, že byla ve znamení jubilejního 50. výročí založení Klubu Českého svazu chovatelů v Břidličné. Výstava se těšila značnému zájmu jak chovatelů, tak hlavně obyvatelů Břidličné a okolí. Obětaví pořadatelé se čimili, nachystat vše potřebné pro více jak 400 králíků, holubů a drůbeže není legrace. Pro více než 550 platících, část neplatících a mnoho dětí bylo připraveno bohaté občerstvení v podobě zabičkových pochoutek a dále pak skvělé ceny v tombole. Pro děti bylo nachystáno malování na plakáty a k příjemné atmosféře výstavy přispěla po celý den hrající místní hudební skupina Zlomeňáci. Na závěr bylo vyhodnocení vítězných kolekcí u drůbeže - cenu získal Petr Jorda. Putovní pohár u holubů je pojmenován po jednom ze zakladatelů místní organizace, a sice „Memoriál Jaroslava Matušky“, a získal jej pan Jan Magdálék. Předání se zúčastnila manželka zesnulého paní Josefka Matušková. U králíků byl předán putovní pohár starosty města panu Schindlerovi současným starostou panem

Mirolavem Volkem, který asistoval spolu s předsedkyní výstavního výboru paní Dagmar Ištociovou všem předáním na této vydařené výstavě. Zisk ze vstupného chtějí chovatelé použít na opravu budovy v areálu výstaviště. Velmi nepříjemnou skutečností je následně noční vykradení zbylých zásob a věcí v budově, které šetří policie.

• Další akcí Klubu českých turistů v Břidličné byl třídní zájezd do Polska. Plně obsazený autobus vyrazil brzy ráno za krásného počasí směr Český Těšín, kde po projetí hranice pokračoval dále na Krakov. V poledne jsme dorazili k Solným dolům. Po 650 schodech jsme sestoupili až do hloubky 135 metrů. Dole se nachází muzeum se sochami ze soli, dále podzemní kaple a zvláště solné komory, kde jsou zachovány historické těžební nástroje. Raritou a pro nás překvapením byla barva soli - ne bílá, ale černá. Další zajímavostí podzemí je přítomnost několika až 9 metrů hlubokých jezírek a asi 14 stupňů stálé teploty. Tento zážitek vřele doporučuji všem, kteří navštíví tento kraj. Dále jsme pokračovali do Krakova na hrad Wawel, který je symbolem státnosti, něco jako naše Hradčany. Půl tisíceletí tam sídlili polští králové. Po prohlídce

hradu a historické části města jsme odjeli do Wolbromu, kde byl zajištěn nocleh. Ráno nás autobus odvezl ke zřícenině hradu Ogroznec. Po hodinové prohlídce jsme se pěšky vydali na hrad Smoleň a dále až do Bydliny, kde nás čekající autobus naložil a vezl dále k hradu Rabzstyn, odkud byl krásný výhled do daleka. Další zastávkou byla Bledovská poušť. Velmi zajímavé místo, kde se nacházejí zakrslé borovice a břízky, které rostou na velmi jemném písku, a široko daleko nic jiného. Vrátili jsme se navečer do místa noclehu a strávili příjemný večer s písničkami a kytařou. Další den jsme vyjeli do Písečna, odtud pěšky až ke zřícenině Morsko a dále do Bobolice, kde jsme se chtěli občerstvit. Ale ouha, hospoda žádná, jen obchod ve sklepním prostoru. Vzali jsme za vděk i lahvočným pivem. Další zastávkou byly trosky hradu Mírov. Autobusem se přesouváme až do Czenstochové, kde je známé a významné poutní místo s kostelem, který se nazývá Jasná Hora. Sám kostel je úchvatný, nachází se v obrovském areálu s pěknou architekturou, jemuž vévodí velký obraz Panny Marie, kolem kterého zbožní lidé chodí dokonce po kolenou. Tím skončil krásný výlet do sousedního Polska.

Hudební festival Letnice má své kořeny v osmdesátých letech minulého století. Po průkopnickém pokusu v roce 1996 přichází v srpnu 1998 první z řady „novodobých“ ročníků, jenž se letos dočkal již svého sedmého pokračování v prostorách Veřejné stělnice v Břidličné, kam každoročně zavítá na dvanáct kapel z celé České republiky. Festival se kromě tradičně skvělé letní nálady vyznačuje barvitou dramaturgií, a tak se zde na jednom pódiu setkávají napříč žánry funky, hard rock,

jazz i death metal. Ze zajímavých kapel, které svou účastí festival ozdobili, můžeme jmenovat například legendární stálici black metalové scény Root nebo uherskobrodské Krabathor. K nezapomenutelným zážitkům předešlých ročníků patří euforické vystoupení skvělých Už jsme doma nebo Vypsané fixy, Flood či Boronu. Letošní ročník i přes výraznou nepřízeň počasí podpořily na tři stovky fanoušků a odměnou jim byly skvělé výkony účinkujících, z nichž nejvýrazněji zaujali funkovi

Chorchestr, bigbeatovi Ciment a energií nabití sokolovští Boron. Pro příští ročník pořadatelé připravují fanouškům zajímavou možnost podílet se na dramaturgii festivalu, a tak pokud máte zajímavý nápad nebo byste rádi viděli v Břidličné svou oblíbenou kapelu, stačí napsat mail na rkmsic@seznam.cz. V průběhu října bude možné se o festivalu dozvědět více i na stránkách hudebního vydavatelství www.rkrecords.net.

Daniel Mach - dopisovatel města Břidličné

Třikrát o biatlonu

Koncem srpna uspořádal Klub biatlonu v Břidličné krajský přebor v letním biatlonu za účasti 72 závodníků ve třech kategoriích. Z našich získali titul přeborníka kraje v kategorii žáků tito závodníci: Andrea Prokešová, Michaela Gyorgyová, Filip Kozub, David Kupka a Vladimír Hlobil. Tomuto přeboru předcházelo dvoudenní soustředění závodníků našeho kraje, které zajistili po všech stránkách k všeobecné spokojenosti trenéři domácího klubu.

V rámci soustředění byl uskutečněn „závod bafuňářů“ - funkcionářů, který však byl vzhledem k nepříznivému počasí zredukován jen na střelecký souboj jednotlivců, v němž zvítězil pan Josef Wawryczek z Karviné.

Dne 9. září 2004 se uskutečnila zdařilá akce Základní školy Břidličná a Klubu biatlonu, které se zúčastnili všichni žáci a vyučující, závodníci a funkcionáři klubu. Byl předveden pro-

pagační závod žákovského družstva. Poté si žáci prvních až třetích tříd vyzkoušeli střelbu z moderních vzduchovek na biatlonové terče a žáci čtvrtých až devátých tříd absolvovali mezitřídní štafetový závod v biatlonu. V kategorii čtvrtých až pátých tříd zvítězila štafeta ve složení Doležalová - Zapletáková - Martinka - Juráš, v kategorii šestých až sedmých tříd štafeta ve složení Rychlíková - Krčilová - Němec - Kršek a v kategorii osmých až devátých tříd zvítězili Válková - Dobrovičová - Študla - Češek. Kvalitní ozvučení a výzdoba areálu školy přispěla k dokonalému dojmu z prezentace Klubu biatlonu.

Po šesti závodech českého poháru v žákovské kategorii je naše družstvo na vedoucím místě z 25 klubů. Věříme, že v posledním závodě v Třebíči první místo udržíme a staneme se držiteli českého poháru. V jednotlivcích si vedou následovně:

Žákyně A:
Žáci A:
Žákyně B:
Žáci B:
Žáci C:

1. až 4. místo
1. a 2. místo
1. místo
1., 2. a 4. místo
6. a 8. místo

Prokešová, Outratová, Čecháková, Kováčová
Kozub a Volek
Gyorgyová
Kupka, Machát a Václavík
Hlobil, Thomas

Vyvrcholením letní sezóny bude účast našich nejlepších závodníků na mezinárodním závodě žactva v Brně ve dnech 12. - 14. listopadu. Přejeme jim na prvním reprezentačním závodě v ČR hodně úspěchů.

Z historie

Dobry člověk Ondřej Hoffmann z Grünbüchlu

Ještě dříve, než zemřel zakladatel rodiny janovických Hoffmannů, se začaly nad Evropou i Habsburskou říší vynořovat temná oblaka náboženských střetů, protestantismus různých kvalit, věrouk i zájmů ovlivnil mnohé katolické věřící v evropských státech a některé z nich zcela opanoval. Bylo možno vybrat si od českých či moravských bratří, francouzských hugenotů, přes anglikány, novokřtěnce, přes nejvíce rozšířené luterány až k děsivě důsledným kalvinistům a na druhé straně stál nadále mohutný katolický svět a stále více zaostávající pravoslavní již bez řeckého rozletu a ochoty k jednání. A aby toho nebylo dost, střetávali se též protestanti mezi sebou stejně, jako se praly katolické velmoci.

Náboženství prolulo s nepřehlednými mocenskými zájmy i uvnitř jednotlivých monarchií. Situace v řadě států, dosud nezvykle tolerantních, se začala změnit k horšímu. Příkladem mohlo být české království. Po roce 1600 přibývalo oboustranných provokací, rekatolizace se stala všudypřítomnou a znechucený císař Rudolf se stáhl do poklidného ústraní. Situace vyústila tvrdým probuzením roku 1608, když mladší panovníkův bratr Matyáš vytáhl se svým vojskem a Moravany k Praze. Morava, Uhry a Rakousy byly ztraceny a Matyáš byl potvrzen libeňskou smlouvou coby budoucí český král. Protestanti v čele s Václavem Budovcem z Budova a Matyášem Thurnem si na vyděšeném císaři vymohli 1609 Majestát, který měl zaručit šlechtě i poddaným naprostou svobodu náboženského vyznání i rovnost s katolíky a evangelickým pánům i samostatné sněmy. V bouřlivé době se ujal svého janovického dědictví Ondřej, syn Ferdinanda Hoffmanna a Margarety z Harrachu, člověk upřímně zbožný a velmi dobrotivý, ačkoli často trápený nemocí mocných, bolestivou dnou. O jeho nevalném zdraví najdeme poznámku v Břežanově Rožmberské kronice, když autor rozzlobený častými návštěvami kamarádů až příliš pohostinného Petra Voka píše, že „páni Růži oškubávali“, a zároveň popisuje

příjezd Jáchyma z Kolovrat a Ondřeje Hoffmanna na českokrumlovský zámek na podzim 1608. Dále sděluje, že Andreas (Ondřej) zůstal déle „stonav na podágru několik dní, potom zas k Moravě odjel 28. novembris“ (listopadu).

Ondřej se asi pod vlivem zklamaného otce zcela vzdal ambicí prorazit do panovníkova okruhu, zdá se však, že se mu především nedostávalo několika potřebných atributů, navíc ve změněné situaci. Chyběla mu tvrdost, ostré lokty, schopnost jít za svým přes mrtvolu a tedy nutnost vzdát se alespoň části morálních zásad. Pro člověka mírného, mravného a nezvykle tolerantního, který nechtěl ani neumět nikomu ublížit, by se stejně stala dvorská džungle pleťmi smrtící pastí.

Ujal se tedy s veškerou vervou panství v otcových šlépějích a také on zajistil své poddané řadou tehdy nezvyklých úlev. Roboty včetně tažných byly téměř v plné míře dostatečně relucovány buď peněží nebo naturalizací, také se hodně na panském užívalo služeb námezdních dělníků. Ani tráva z horských stráží nezůstala nevyužita, pronajímala se poddaným. Pochopitelně zůstávala nezměněna berně královská, což ovšem nemohla vrchnost ovlivnit, roku 1617 činila 1089 tolarů z celého panství a rok po smrti pána bylo zbytečně devět vsí povinnosti vozit palivové dříví k pivovaru. Zvyšování daní i robot bylo na janovickém panství viditelně méně než na jiných panských severní Moravy, proto též nebylo zbíhání z gruntů ani bouře jako na žerotínských majetcích na Šumpersku.

Ondřej se natrvalo usadil na janovickém zámku se svou paní Johanou Apolenou Novohradskou z Kolovrat a cele se zaměřil na hospodaření na svých majetcích. Pronikl ještě hlouběji do složitějšího prostředí české aristokracie. Také jeho období nás ob-

dařilo řadou zajímavých zpráv o tehdejší dobré situaci užšího Rýmařovska i kvetoucím městě. Roku 1616 doly produkovaly rudy velmi nestejně a vrchnost nadále držela jen jejich část.

Na panství se vytěžilo 7842 hýlů železa, z toho 5337 hýlů vytěžili soukromí podnikatelé na Hanušovicích a Dolní Moravici. To však nestačilo, a tak se nakupovalo i na sousedních panstvích. Celý výtěžek těžby skupily a zpracovaly panské hamry a hutě. O mnohém též svědčí menší spotřeba

loje do kahanců, jež byl nakoupen za pouhých 196 tolarů a 6 grošů. V Ondřejově období již lidé pracující v lese striktně dodržovali Hübmanův Lesní řád, který fungoval bez problémů, a dosud liknaví úředníci pečlivě sledovali jeho dodržování, zvláště když se nyní ocitli pod bedlivým zrakem vrchnosti. A bylo to na lesích vidět, přestože hamry pracovaly s velkou intenzitou.

Za Ondřeje se rozšířil chov dobytka v míře dosud nebývalé, což se zřetelně projevilo v panských dvorech, a oblast vykročila k později proslulému dobytčáckému Rýmařovsku, jež vyhledávalo speciální a velmi výkonný sudetský skot i těžké tažné koně. Skot se též často nakupoval z Polska. Ondřej choval na svých pozemcích až 120 krav na mléko, 100 volů a 90 kusů prasat. Na panských dvorech se nyní vyskytovalo až 650 ovcí, jejichž chov býval dosud v Jeseníkách nevýznamný. Roční zisk po odečtení nákladů na mzdy pro šafáře, pacholky, děvečky, pasáky a ovčáky včetně zámecké kuchařky a nutné opravy představoval až 1000 tolarů. Většinu produktů prodávala vrchnost poddaným, sýry, mléko, maso, vlnu, prasata, ovce a koně i lůž do hornických kahanců. Prodejem telat zvyšoval zámek též kvalitu stád svých zemědělců. Voli se chovali na maso, do tahu se nepoužívali.

Není asi divu, že Ondřej trpěl

dnou, však si také popřával a celý janovický dvůr s ním. Na tabuli se objevovalo velké množství hovězího, tučného vepřového, telecího a drůbeže, ale i čerstvých citrónů, kaprlat, různé saláty, parmazán a další vzácné sýry, ale i množství sladkostí, medové cukroví s perníkem, ba i konfety z barveného cukru až z Předního východu. Samozřejmě nechyběla ani častá zvěřina a ryby. Hosté a přátelé z Čech, Moravy, Slezska, ba i z Rakous, kteří bohatou hoffmannskou rezidenci v hojném počtu navštěvovali, holdovali dobrému janovickému pivu i dováženému vínu.

Zámek sice nebyl tak rozsáhlý jako dnes, ale byl skvostný. Stěny pokryté plastickou štukovou výzdobou, příjemné teplo udržovala četná kachlová kamna s mýtickými výjevy, tvářemi dávných předků či přísným pohledem Martina Luthera, jehož dokonalo podobu snad vytvořil vzdálený hrnčíř podle Dürera a který jako by dozrál, aby zábava neskouzla do končin přičicích se dobrým mravům horlivého protestanta. To však vůbec neznamená, že se zde v družné zábavě nescházeli luteráni s katolíky, a jistě se sem tam mezi nimi vyskytl i český bratr, jichž nebylo mezi šlechtici málo.

Také Ondřej hodně využíval ohromné otcovy knihovny k dalšímu sebevzdělávání. Bohatý dvůr pánů z Janovic v ničem nepokulhával za jinými vznešenými dvory pozdní renesance včetně bohatého a vzdělaného třeboňského zámku dobrého přítele Petra Voka z Rožmberka. Ten se dostal do těžké finanční situace, když věnoval obrovskou částku, aby vykoupil české království včetně Prahy od rabujících a vraždících Pasovských roku 1611. Proti vpádu, který patrně objednal sám zklamaný Rudolf II., se k ostudě země nedokázal nikdo účinněji postavít. Teprve Matyášovy moravské jednotky vypudily nepřátele z devastované Prahy, ale ustupující oddíly nadále loupily, zabíjely a vypalovaly Příbramsko, Táborsko i zbylé jižní Čechy pod záminkou, že jim nebyl vyplacen žold. Tehdy zasáhl osobně nej-

významnější aristokrat českého království Petr Vok a vyplatil zemi od hrůz 150 000 zlatými, obrovskou částkou, z níž by se i tehdejší králům točila hlava. Pasovští pak urychleně zemi opustili. Pro bezdětného a patrně již rezignujícího, ale stále velkorysého Petra Voka, který již dříve císaři prodal Český Krumlov, nejvýznamnější sídlo předků, to však znamenalo zřícení se ohromného území, jež patřilo od nepaměti jeho rodu, i staletí shromažďovaných rožmberských pokladů. Jen s hlubokou úctou se musíme sklonit před jednáním velmože, který obětoval vše, aby zachránil svůj národ. Takoví byli nejbližší přátelé našich Hoffmannů.

Spokojené Rýmařovsko přitahovalo stále nové osídlence. Ještě 1610 podle urbářů přicházeli lidé z Kladska, ze Slezska i nedalekého Šumperska, ale i ze vzdáleného Štýrska. Zabydlili se ve Staré Vsi, Jamarticích, Ondřejově a Edrovicích. Kupodivu nepřicházeli lidé z jižnějších moravských panství, a německy mluvící lidé tak již naprosto převládli ve všech obcích i nad dříve nečetnými Čechy, kteří se navíc rychle poněmčovali, jak tomu bývalo jinde zas obráceně. Pokud se týká prohřešků poddaných, zdá se, že mravy obyvatel Rýmařovska, jistě též působením vrchnosti a pastorů, dosáhly na počátku 17. století solidní úrovně.

Doba počátku 17. století znamenala těžké ztráty významných osobností naší země. Již od roku 1592 nebyl mezi živými skvělý diplomat Vilém z Rožmberka, 1. listopadu 1611 se s životem rozžehnal velký Petr Vok a 20. ledna 1612 jej následoval císař Rudolf, který již byl jen zoufalou karikaturou kdysi velkolepého panovníka. Je nesmírnou škodou, že člověk tak obětavý, harmonický a na svou dobu nezvykle humánní ke svým poddaným, jako byl Ondřej Hoffmann, měl ve své tělesné podstatě zakódován nedlouhý život. Již roku 1616 se rozžehnal se svou rodinou a opustil tento smutný svět. Zanechal po

sobě hodnou a spolehlivou ženu Johanu Apolenu a malého Wolfganga, kterého měl velmi rád. Závěť Ondřejova byla obdivuhodná. Nemyslel jen na svou rodinu, ale i na poddané, které obdařil po svém otci ještě další řadou úlev a ve svém kšaftu nezapomněl striktně žádat na svých nástupcích, aby udělená privilegia dále a vždy v nezměněné podobě dodržovali. Bohužel ne vždy to změněné podmínky a celkový rozvrát po válce či uprostřed ní zcela dovolily, a tak někteří potomci již nebyli nebo nemohli být tak tolerantní, ačkoli gen rodičů přece jen mnohdy zvítězil nad potřebami a nutnostmi. *Mgr. Jiří Karel*

Městské muzeum a galerie Octopus

Jesenická příroda v nových výstavách Galerie Octopus

V Galerii Octopus při Městském muzeu Rýmařov byly zahájeny 25. září vernisáží dvě výstavy s přírodní tematikou. Záměrem obou je vyjádřit úctu dvěma významným fenoménům Jesenicka.

První s názvem **Krásna nerostů** je uspořádána ve spolupráci s Moravským muzeem v Brně a věnujeme ji obdivuhodné, téměř padesátileté činnosti našich geologů, mineralogů, ale i všech ostatních, kdo se podíleli na geo-

části shlédneme proslulé horniny Jesenicka nebo Čech a pro srovnání též jejich cizokrajné ekvivalenty. Kouzelné vzory a nečekané odstíny dokonale hlazených ploch patří dekoracním kamenům, jež často doprovázejí architekturu. Autorem je Ing. Miloslav Marek. Vedle hodnoty estetické má výstava nerostů i nemalý význam naučný.

Výstava Vladislava Laži se jmenuje **Skvosty jesenických hor**. Obrací se k úžasné přírodě živé.

logickém průzkumu naší země i nerostných ložisek ve vzdálených zemích a jejichž stanice k neprospěchu státu i obyvatel Rýmařovska prakticky zanikla v průběhu devadesátých let. V první části nabízí RNDr. František Čermák škálu kouzelných krystalů a roztodivných tvarů a barev minerálů, jež můžeme bez nadsázky nazvat poklady hlubin naší země. V další

Upozorňuje na nádheru květeny jesenických hor a rašelinišť. Téměř každou z nesmírně působivých rostlin zasazuje do krajinného zákoutí, pokračuje k detailnějším záběrům společenství rostlin a nakonec vybraný květ zvětšuje do nadpřirozené velikosti. Dává vyniknout úžasným tvarům, neuvěřitelným barvám, jež jinak pouhým okem často již unaveného poutníka nelze po-

střehnout. Výstava byla instalována k 35. výročí založení Chráněné krajinné oblasti Jeseníky. Vyjadřuje též naše uznání práci ochránců přírody, jejichž tvrdé a mnohdy málo populární práci vděčíme za život v kraji relativně čistých vod, ne-

uvěřitelné flóry i bohaté fauny. Obě výstavy využívají společně oba sály galerie a dokonale se doplňují. Nejspíše si vyžádají od pozorného návštěvníka více času, než bývá obvyklé. Expozice bude přístupná do 24. října.

Mgr. Jiří Karel

Studentský klub

Redakce Rýmařovského horizontu a Studentský klub SVČ

ZVOU

všechny milovníky literatury a výtvarného umění

v sobotu 16. října

v 16 hodin

do Studentského klubu

na podvečer autorského čtení spojený s výstavou

v rámci večera budou vyhlášeny výsledky Literární a výtvarné soutěže Marie Kodovské

Pavel Chudý

VŠEM JIDÁŠŮM PRAŽSKÝM

ODPUSTÍŠ JIDÁŠI
JEHO JIDÁŠSTVÍ?

TLUČE TU LEBKOU O KAMENÍ
A HULÁKÁ
AŽ MI PLAŠÍ VŠECHNY ANDĚLY

JSEM NA ČEKANÉ
A TĚCH PÁR STRÍBRNÝCH
ZA TO NESTOJÍ
DEJ SPOČINOUT MU V POKOJI
V PŘEDSÍNI JE NASVINĚNO
A V KUCHYNI MÁM HOSTY

FOUKÁ MI DOBRÝ VÍTR
A LEŽÍM V STÍNU
ODPUŠŤ MU JEHO VINU
ALESPŮŇ NA VTEŘINU
ALESPŮŇ POLOVINU
A NECH MNE
ČEKAT ANDĚLY

AŽ PŘILETÍ
POZNÁŠ TO
MÁM NATAŽENÝ SÍTĚ
JEN NÍZKO NAD ZEMÍ
ALE JEN PROTO MÉ DÍTĚ
ABY SE U NÁS NEUMAZALI

JEN SE KOLOVRÁTKU TOČ TOČ TOČ

ZATÍMCO KEJKLÍM VE VĚTRECH
MÁM PLNOU PLNOU HLAVU DEŠTĚ
A DRUHÝ DECH UŽ PRADÁVNO TŘETÍ
VY SI VRNÍTE - NEVYPITÁ VEJCE?

JISTĚ ŽLOUTEK NIKDY NETUŠÍ
CO Z NĚJ BUDE
- MUSÍ SE
ZOBÁČEK NENAROSTLÝ

JSOU ZPĚVY I PRAVDY SMUTNÉ
JAKO PRVÝ ORGASMUS

PŮL STOLETÍ MLADÉ COURY
ODPUŠŤTE
AŽ ROZTRÍSKÁM
VŠECHNA VAŠE OKNA
A DO KRKŮ VÁM NACPU VZDUCH
JÁ UŽ SE DUSÍM
A KEJKLIT
- MUSÍM

AŽ NA DNO

BOLÍM SE NA POSTELI
PŘIKOVÁNA KE KRŽÍ
A NECHÁVÁM MYŠLENKY
AŤ SE NĚŽNÍ HAŠTEŘÍ A HROUTÍ
ZATÍMCO VÝČITKY JAKO MRCHOŽROUTI
DO NICH BEZHĽAVĚ KLOVOU

BOLÍM SE NA POSTELI
A NECHÁVÁM MYŠLENKY ZASYCHAT
V STRUPU
KŘEHNU A VRÁSKATÍM
ZAŽEŇ TY SUPY
PŘEDLOUHÝM ŘETĚZEM
NEJVLASTNĚJŠÍCH VIN

CHŘESTÍM
MRAZÍ MNE
ŽHNE
A ŘEŽE DO SLABIN
S KOULÍ HŘÍCHŮ
V KRVOTOKU V KŘIKU
V BEZCESTÍ
I V BOUŘÍCH VZLYKŮ
AŽ NA VRCHOL
DO HLUBINY
AŽ NA DNO
VŠAK VŽDY JINAK JEN NE SNADNO
AŽ NA SAMOU
SAMOU KRAJNÍ MEZ

SAMA NALÉŽT HRDOSTŘED
SAMA SE SOUDIT
SAMA VSADIT DO ŽELEZ
KRUTÁ RUDÁ TICHÁ EXPLOZE SMUTKŮ
A ÚSTA STÁLE SEŠITÁ JEDOVOU NITÍ

BEZE SLOV KAPE ČAS A PÁCHNE

KAP KAP KAP

A VIDÍŠ
PŘEČKALA JSEM DALŠÍ NOC
A NEVOLALA O POMOC

KAP KAP
KAPE ČAS A PÁCHNE

PŘILÍŠ SAMA SEBOU
A BEZ NADĚJE
NASÁKLÁ VŠÍM
CO SE NĚŽNÍ
CHVĚJE
VHOZENA DO ARÉNY
OTROKŮM STOKY
KDO MNE SPLÁCHNE?
BEZE SLOV JEN KAPE ČAS
A PÁCHNE

RADĚJI BÝT LODÍ POTOPENOU
BEZ POKLADŮ ALE CHTĚNOU
RADĚJI BÝT ZNÁSILNĚNOU PANNOU
PONÍŽENOU KOKTAJÍCÍ NĚMOU!

HOLUBÍ TVÁŘE NA OKAPU
VRKÁM A ČEKÁM A I S NIMI KAPU
ANO KAP
ZE SKLEPŮ DUŠE VYMĚST VŠECHNA
ZAPOMENUTÁ SMETÍ?

ANO!
TAK TRHÁM SE A I S NIMI LETÍM!

PLIVNI MI DO OBLIČEJE
PROSÍM
A SMAŽ SMAŽ TEN ŠAŠKOVSKÝ ŠKLEB

DRÍV NEŽ SE ROZPLIZNU
V HUSTÝ HLEN PROHRY
PROSÍM
A-A PROTOŽE PAK
JEN KAP KAP KAP

Co je to, když se řekne

na téma *vegetariánství*

„Lidé, přestaňte hanebným jídlem znečišťovat vlastní těla. (...) Nevykrmujme se u zakrvácených stolů. Lidskou krev prolévat se učí už ten, kdo nůž přikládá na hrdlo býka a bez vzrušení poslouchá smrtelný ryk! Anebo ten, kdo zařezává kůzlátka, kvílící jako dítě, kdo sní ptáka, kterého sám vykrmil! Odtud tak málo vás dělí od zločinu! Jen krok!“

Myslíte, že autorem tohoto plamenného apelu je některý z fanatických bojovníků za práva zvířat, ekologický aktivista, hřímající přemrštěnými argumenty jen proto, aby vám znechutil nedělní pečinku? Nebo nějaký jiný podezřelý živel, který se ve volném čase přivazuje ke stromům a jaderným reaktorům či s křiklavými transparenty obléhá jatka? Budete se nejspíš divit, ale výrok patří básníku Ovidiovi, který v něm cituje samotného Pythagora, řeckého filozofa, matematika a prvního známého vegetariána evropské antiky.

Myšlenky vegetariánství, staré nejméně 4 600 let, si nyní připomínáme v souvislosti se třemi výročími: Světovým dnem vegetariánství (1. října), Světovým dnem hospodářských zvířat (2. října), který se slaví v den narození Mahátmá Ghándího, a Mezinárodním dnem zvířat (4. října), jehož patronem je křesťanský světec sv. František z Assisi.

Kolébku vegetariánství je východní Asie, první dochovaná vegetariánská kuchařka pochází už ze staré Číny, postupy úpravy bezmasých pokrmů rozpracova-

la k dokonalosti také kuchyně indická a japonská. Již od počátku bylo odmítání živočišné stravy spojeno s duchovní stránkou, nestál za ním jen ideál humánního chování ke všemu živému, ale také ohledy na fyzické i duševní zdraví a na duchovní rozvoj člověka. Přijímání masa zvířat, případně živočišných tuků a bílkovin obecně, bylo vždy vnímáno jako riziko, jak pro tělo, tak, řečeno křesťanskou terminologií, pro spásu duše. Prakticky ve všech náboženských směrech nalezneme odpírání si živočišné potravy coby projev očisty a nedílnou součást rituálního půstu, o zakázaných druzích nebo předešpaných úpravách masa (hovězí v hinduismu, vepřové v islámu, košer maso v judaismu) nemluvě.

Vegetariánství nebylo odjakživa cizí ani evropské kultuře. Mezi slavné vegetariány patřil nejen Pythagoras a Ovidius, ale také Diogenés, Sókratés, Platón, Aristotelés, Horatius, Seneca, Cicero, Leonardo da Vinci, William Shakespeare, Izák Newton, Voltaire, Lev Nikolajevič Tolstoj, Albert Einstein, G. B. Shaw a jako jednu z mála, nebo dokonce jedinou pozitivní stránku je nutno vegetariánství přiznat i Adolfu Hitlerovi.

Přibližně od 60. let prodělává vegetariánská kuchyně v Evropě mohutný rozvoj, podporována lékařským výzkumem, silným vlivem východních filosofii a zásadami humanity a tolerance, stejně jako vědomím, že dnešní člověk je už na hony vzdálen pravěku, kdy byl přisun

masa ulovených zvířat podmínkou přežití a dle některých antropologických názorů také jedním z faktorů prudkého vývoje nervové soustavy druhu homo sapiens. V posledních letech hraje roli v boji proti masu jistě i snaha vymanit se z područí hamburgerové amerikanizace.

Důležitým argumentem pro omezení požívání masa je jeho průmyslová výroba (sic!), která naráží nejen na zásady etiky, ale navíc zatěžuje výsledný „produkt“, tedy to, co najdeme na talíři, mnoha riziky. To, že se do svalové tkáně porážených zvířat vylučují vysoké dávky toxických zplodin nadměrného stresu, je známo už dlouho. A fakt, že děti z velkých měst nevnímají souvislost mezi plátkem masa zakoupeným v supermarketu a živým zvířetem, jež navíc znají především z televize (legendařní fialové krásy), už zavání antiutopií.

Vegetariánství a racionální výživa mají své sympatizanty i odpůrce, kteří se navzdory vědomí své zpodilosti nehodlají štavnaté flákoty vzdát. Ať už patříte k těm či těm, určitě nebude na škodu trochu se v různých směrech bezmasé výživy zorientovat. Není možné tu vyjmenovat a vysvětlit všechny, nicméně stručný přehled snad postačí. Co tedy znamená, když se řekne **vegetarián** - termín označuje člověka, který se živí rostlinnou stravou. Slovo bylo přejato z anglického *vegetarian*, které bylo v polovině 19. století vytvořeno k *vegetable* = zelenina, *vegetation* = rostlinstvo. Základ

všech těchto odvozenin pochází z latinského *vegetare* (žít, růst), *vegetus* (hbitý, živý, svěží, čilý). Slovo vegetarián má širší význam, zastřešující několik úžeji vyhraněných významů, resp. odvětví bezmasé stravy;

lakto-ovo-vegetarián - člověk, který odmítá konzumovat maso (včetně drůbežního a ryb) a vývary z masa i jiné potraviny a potravní součásti získané ze zabitých zvířat - želatinu, alfa-amilázu, živočišná syřidla v sýrech apod. Dopřává si ovšem vejce (latin. *ovum* = vejce) i mléčné výrobky (latin. *lac*, gen. *lactis* = mléko);

lakto-vegetarián - člověk, který si odpírá maso a vejce. Mléku a mléčným výrobkům se nevyhýbá;

vegan - člověk striktně odmítající stravu živočišného původu, a to nejen maso a vejce, ale také mléko, jogurty, máslo, sýry, tvaroh nebo med;

fruktarián, fruktarián - striktní vegan, který se živí pouze plody (latin. *fructus* = plod, angl. *fruit* = ovoce) a některými zásobními orgány rostlin (ovoce, ořechy, semeny apod.);

vitarián - člověk, který konzumuje výhradně živé (latin. *vita* = život), syrové, to jest tepelně neupravené potraviny, obvykle, ale ne výhradně rostlinného původu. Východiskem je názor, že tepelná úprava potraviny znehodnocuje (denaturalizuje) a činí z nich mrtvou hmotu. Vitarián často nepoužívá ani chemicky upravené potraviny, vodu z vodovodu, léky, drogistické zboží jako zubní pasty apod. ZN

NAŠE LISTÁRNA

Poděkování

Chtěla bych touto cestou poděkovat paní doktorce MUDr. Valerii Puciové za obětavou zubní péči při neodkladném nočním ošetření mého syna. Ošetření provedla paní doktorka i přesto, že není naší ošetřující lékařkou. Člověka to obzvlášť potěší, vzhledem k tomu, že nejbližší zubní pohotovostní služba je v Opavě nebo Olomouci.

Edita Novosedláková

Někdy se stává, že člověk ztratí vládu nad životem a projde peklem i nebem. To se stalo mně a jedině profesionálním zásahem kolektivu interního oddělení pod vedením pana

primáře Petra Opletala jsem opět v reálném světě a věřte, že je krásný.

Chtěla bych poděkovat tomuto kolektivu a přála bych jim, aby měli na tváři ten milý úsměv, který mě provázel po dobu mého léčení.

Myslím si, že mnohá nemocnice nám takový kolektiv závidí.

Jindra Bičíková

Vážené paní učitelky,

chceme Vám touto cestou poděkovat za nesmírně obětavou práci s dětmi na 3. oddělení Lištiček v MŠ 1. máje. Přes překážky, které jste s nadhledem překonaly, jste se nenecha-

ly odradit od svých dalších plánů a aktivit s dětmi. Za to Vám patří nesmírný dík našich dětí a nás rodičů. Vaše aktivity s dětmi, jako byly například různé besídky a vystoupení, se nám vždy líbily a hlavně oceňujeme práci se všemi dětmi na Vašem oddělení.

Zvláště bychom chtěli poděkovat za práci s předškoláky, která byla velmi ztížena věkovým rozdílem dětí na oddělení. Přesto všechno jste zvládly svou práci s profesionálním nadhledem a s úsměvem na rtech. Vždyť co jiného si můžeme navzájem dát a nic nechít. Děkuje paní Klíčové a paní Švehlové

spokojení rodiče

Z okolních obcí

Vysoká škola v Bruntále zahájila školní rok

Ve čtvrtek 23. září se uskutečnilo zahájení činnosti Vysoké školy podnikání v Bruntále.

První imatrikulace proběhla od 15.30 v aule Městského osmiletého gymnázia (Petřin) za účasti významných osobností, například náměstka hejtmana Moravskoslezského kraje Zdislava Wantuly. Ke studiu je přihlášeno celkem pětadevadesát studentů, poslední vykonali přijímací zkoušky v pondělí 27. září. „Bruntál dnes výrazně postoupil v pomyslném žebříčku měst,“ vyjádřil se při imatrikulaci náměstek hejtmana Wantula. Záměr otevřít v Bruntále vysoko-

školu se setkal s mimořádným ohlasem. Původně měla být otevřena jedna třída s dvaceti až třiceti studenty, v současné době to však vypadá, že škola bude otevírat hned tři třídy najednou. „Nejdříve se nám do Bruntálu moc nechtělo, ale dnes víme, že v historii bylo město velmi bohaté na střední podnikatele. Překvapil nás velký zájem o studium. Neprodáváme diplomy, ale příležitosti. Sám jsem se zúčastnil přijímacího řízení a jsem velice zvědav na zdejší studenty,“ řekl upřímně rektor Vysoké školy podnikání doc. dr. Josef Jünger. *DD, JiKo*

Foto: Dita Dulovcová

Den Země děda Praděda již potřetí v Malé Morávce

Opět zveme vás, kteří jste si doplnili sbírku broučků malíře Vojkůvky do Jesenického vandrovního pasu, k přezkoušení do Schindlerovy stodoly v sobotu 16. října.

Můžete si již zakoupit vánoční dárky nebo milé dárečky z dílen našich postižených spoluobčanů, kteří pracují v Diakoních, charitách, Klubíčku apod. Zajistě mezi nás opět zavítá propagátor zdravé výživy pan Kautz

z Rýmařova a Vladimír Holubec se svými obrazy. Tento den opět zahájíme koncertem v místním kostele v 10 hodin dopoledne a na své si také přijdou vaše žaludky, protože pro vás místní restaurace připravují gastronomickou akci - **Festival řízků**. Celou akci ukončíme ve 14 hodin. Naposledy si také můžete prohlédnout fotografickou a výtvarnou výstavu Lidé a příroda Jeseníků. *Ljuba Kielarová*

Borůvkové hody pořádalo Sdružení Země děda Praděda již potřetí

Foto: Pavel Kielar

Akce hradu Sovinec

Akce hradu Sovinec

Hrad Sovinec zve na poslední letošní akci o víkendu 9. a 10. října

HOFMISTROVA ZÁVĚŤ

Slavnostní ukončení sezóny

Při poslední celodenní víkendové akci se rozloučí kejklíři, šermíři, divadelníci a hudebníci, kteří v průběhu roku na hradě účinkovali.

Uvidíte:

- pohádky: Až opadá z dubu listí, Peklo v pekle a Pipi punčochatá
- divadla: Pověst sovinecká, Zrcadlo života a Šperk ze Sovince
- finále gotického rytířského turnaje v seku mečem
- kejklířské pásmo a rabování Sovince švédským vojskem

**Hrad plný her, soutěží a klání pro děti i dospělé
Střelnice z luků a kuší**

Po oba dny hrad otevřen mezi 9.00 - 18.00 hod.

Bližší informace na tel. 777 205 029; 554 295 113
e-mail: sovinec.purkrabi@volny.cz; www.sovinec.cz

Sport

V hornoměstském areálu bojovali lyžaři v Podzimním běhu Stráleckým údolím

Oddíl lyžování Tělovýchovné jednoty Jiskra Rýmařov uspořádal v sobotu 25. září v hornoměstském areálu tradiční Podzimní běh Stráleckým údolím.

Lyžaři průběžně získávají fyzickou přípravu pro nadcházející zimní sezónu. Při jasném a slunečném počasí bojovaly dvě stovky běžců ve dvanácti kategoriích na tratích dlouhých 0,5, 2, 3, 4, 5, 7 a 10 kilometrů. Výborných úspěchů dosáhly naše nejmladší naděje. V kategorii předžáček si dobehly postupně pro druhé, třetí a čtvrté místo Tereza Valová, Michala Kódllová a Nikola Kamenská, z předžáků si vedl dobře Martin Krejčí, který obsadil druhé místo. V kategorii mladších žáků tradičně nezklamal Robert Kautz, který vybojoval třetí příčku, čtvrtý a pátý se umístili Dan Kamenský a Lukáš Krywda. Druhý dech nemohly chytit mladší žacky, ty se umístily na šesté a sedmé pozici (Jana Pavlátová a Simona Bálková), zbytek děvčat uzavíralo startovací

pole. Čtvrtá až sedmá pozice patřila našim starším žákům - Radku Vorošovi, Radku Švikruhovi, Antonínu Divišovi a Filipu Linhartovi, zbytek rýmařovských běžců této kategorie, v níž startovalo celkem devětadvacet závodníků, zůstal rozprostřen uprostřed pole. V kategorii starších žaček si nejlépe vedla Michaela Kunzová, 3 km zdolala v čase 12:15.3 a zajistila si tak pátou pozici. Její kamarádky Lenka Dokoupilová, Hana Mačudová, Tereza Skokanová, Adéla Jarošová a Lucie Fofová dobehly na 9. - 13. místě ze sedmdeseti startujících, což není vůbec špatný výsledek. Nedařilo se našim dorostenkám Nele Vorošové, Kateřině Buršíkové a Lence Šopíkové, které uzavíraly startovací pole na trati dlouhé 4 km a skončily na 7. - 9. místě. Naproti tomu výborného výsledku dosáhl Rýmařovák Michal Kautz, který se pravidelně umísťuje na předních pozicích. Jeho kolegové

Aleš Pecha, Jiří Kytlica, Jiří Keller a Lukáš Hnát se umístili na 6., 7., 9. a 11. příčce.

Také Kateřina Kolářová dobře zaspurtovala a zajistila si na pětikilometrové trati v kategorii juniorek výborné třetí místo s výsledným časem 25:44.8. Bramborová medaile zůstala pro dorostence Jiřího Vykoukala, který spurtoval na trati 7 km, ovšem výsledný čas 32:49.3 již nestačil na medailovou pozici, od které jej dělily dvě minuty. Na nejdělsí desetikilometrové trati bojovalo sedm borců, z rýmařovských však na medailovou pozici nedosáhl nikdo. Všechna tři místa posbíral oddíl z Jeseníku.

Závodů se zúčastnili také patroni školy se sportovními třídami, které jsou zaměřené na běžec-ké lyžování, ředitel Václav Orlík a dále zástupce a zároveň trenér Vlastimil Baran. Ceny Podzimního běhu Stráleckým údolím sponzorovali Roman Mosler - hotel U Zámku a město Rýmařov. JiKo

Jesenický šnek zná své vítěze

V Rapotíně skončil již 9. ročník amatérské cyklistické soutěže „Jesenický šnek“. Celá soutěž se skládala ze sedmnácti závodů jak na kole silničním, tak na kole horském (MTB). Na Rýmařovsku proběhlo šest závodů (na silni-

ních kolech - Stará Ves, Rýmařov, Valšov, Skály a na MTB ve Žďárském Potoce a v Janovicích). Od samého začátku soutěže dali o sobě vědět cyklisté z Rýmařovska a pravidelně stávali na stupních vítězů v jednotlivých

závodech. Jmenovitě to byli: Martin Vala, Michal a Martin Kautzovi, Petra Stržínková, Stanislav Pavlík, Karel Stržínek, Josef Mlčák, Jaroslav Lachnit, František Kratochvíl, Pavel Podešva. Další cyklisté využili této soutěže ke změření svých sil na regionální úrovni a doplnili startovní pole, které při posledním závodu čítalo již přes 280 cyklistů a cyklistek. Je potěšující, že stoupl počet startujících žen na třiadvacet. Trochu pokulhává účast dívek do 15 let, ale doufáme, že je to záležitost dalšího vývoje. Do klubové soutěže se zapojilo na dvacet stájí z okresů Šumperk, Jeseník, Bruntál a také kluby z Opavy, Ostravy, Uničova a Polska, odkud se nejpravidelněji zúčastňoval všem cyklistům Jesenického šneka dobře známý Andrzej Misina, který skončil celkově v kategorii D (nad 50 let) na 2. místě.

Cyklisté zavítali snad do všech koutů Jeseníků, nevyjímaje méně známé části severu okresu Jeseník (Javorník, Vidnava, Vápenná, Mikulovice a Zlaté Hory). Díky nesmírné obětavosti a finančnímu přispění pořadatelů a sponzorů mohlo být v každém závodě vyhlášeno osm kategorií, které jsou vypsány v pravidlech Jesenického šneku. Nutno dodat, že cyklisté (závodníci) si vlastně sami pořádají a zajišťují jednotlivé závody a nespolehají se na řízení soutěže „někoho seshora“. Válná část cyklistů v Jesenickém šneku jezdí bez pozeňání Českého svazu cyklistiky, a tudíž nevlastní žádné licence. Je zde pouze příslušnost klubová, ať už k oficiálně zaregistrovaným klubům, či jen tak pod nějakým názvem. Podívejme se nyní, jak celá soutěž dopadla a jak se umístili závodníci v jednotlivých kategoriích.

Foto: autor

Kategorie H (žáci do 15 let)

1. Michal Kautz, SOK Rýmařov
2. Tomáš Šmerda, ASPV Vápenná
3. Stanislav Pavlík, CK Stará Ves

Kategorie G (žákyně do 15 let)

1. Petra Foučková, Buldoci Rapotín (měla úctyhodných deset startů)

Kategorie M (od 15 do 19 let)

1. Martin Kautz, SOK Rýmařov
2. Marcel Tadlečka, SOK Rýmařov
3. Vít Bechyňský, Sundance Opava

Kategorie A (19 až 30 let)

1. Jiří Ikonmidis, SOK Rýmařov
2. Petr Hudeček, YOGI Ostrava
3. Miroslav Háša, Veloservis Bruntál

Kategorie B (30 až 40 let) - zde dominovali cyklisté z klubu ASPV Vápenná

1. Marek Chuděj
2. Jan Strapek
3. Jiří Květák

Kategorie C (40 až 50 let) nezná již dlouho jiného vítěze než Libora Trochtu z Jeseníku, jezdicího za SOK Rýmařov

2. Martin Vala, SOK Rýmařov
3. Bořivoj Kubíček, ASPV Vápenná

Kategorie D (50 a víc let) se stala kořistí Pavla Podešvy z CK Stará Ves

2. místo obsadil již zmiňovaný Polák Andrzej Misina
3. skončil Pavel Daněček ze Šnek teamu Krmov

Kategorii žen (od 15 let nahoru) vyhrála Veronika Sedláčková z ASPV Vápenná

- na 2. místě skončila Petra Stržínková z CK Stará Ves
3. místo patří Leoně Jurečkové z Veloservisu Bruntál

Soutěž družstev (klubů) má toto pořadí:

1. ASPV Vápenná
2. SOK Rýmařov
3. Buldoci Rapotín
4. CK Stará Ves
5. Veloservis Bruntál
6. ACS Drak Vrbno
7. YOGI Ostrava

Děkujeme všem sponzorům a fanouškům za přízeň a těšíme se již na jubilejní 10. ročník.

Karel Stržínek

Ještě jeden návrat k Rýmařovské padesátce

Dvacátý devátý ročník Rýmařovské padesátky skončil a ve sportovní rubrice Rýmařovského horizontu byl pohotově okomentován. Bohužel jsme nestačili podat další informace, a tak to nyní napravujeme.

Zopakujeme, že pěších účastníků bylo 65 a cyklistů 90. Kolik bylo mužů, žen a dětí? Mezi pěšími bylo 21 mužů, 29 žen a 14 dětí, mezi cyklisty 48 mužů, 34 žen a 8 dětí. Jak je vidět, děti se účastní velice málo, což dříve nebývalo zvykem. To jistě o něčem svědčí, zvlášť připomeneme-li si současnou debatu o snížení trestní hranice pro děti. Kde je chyba? Musíme poděkovat všem rodičům, kteří se svými dětmi na Rýmařovskou padesátku přišli, a také učitelům, kteří dovedli své žáky.

Zato se naší Padesátky zúčastnila již po několikáté fenka jezevčička Ťapka, která měla startovní číslo 8 a její pán za ni uhradil i startovné. Také si po návratu vychutnala občerstvení.

O které trasy měli účastníci zájem?

trasy km 5 10 25 35 50 36c 47c 70c
pěší 10 14 27 7 7

cyklisté 21 27 42

Někteří litovali, že tentokrát nebyla připravena kratší dvacetikilometrová cyklotrasa. Jako pořadatelé se však musíme především omluvit cyklistům za změny v délkách tras skutečných oproti předem avizovaným. Nejvýraznější změna nastala u původně uváděné nejkratší 28kilometrové trasy, ve skutečnosti dlouhé 36 km. Jednalo se bohužel o nedorozumění, protože původně nebylo počítáno s dojezdem až na Rabštejn.

Doufáme, že se taková chyba již nestane. Zvýšení počtu kilometrů u tras 45 a 65 km na 47 a 70 km vzniklo upřesněním při kontrole tras den před akcí. S tím se ale budou muset cyklisté asi smířit. Tyto rozdíly vznikají buď díky počasí či kvůli nečekaným uzavírkám silnic a cest.

Na tomto místě musíme poděkovat panu Jaroslavu Lachnitovi st. za obětavost a práci, kterou této akci věnoval. A za spolupráci také paní Ing. Aleně Jurášové, která za Jiskru Rýmařov pomáhá svým přístupem k účasti na Padesátce. Ještě jednou musíme poděkovat našim sponzorům za dary a občerstvení. Bylo milé vidět, že všem startujícím po návratu přišlo občerstvení vhod.

Pokud se týká pěších tras, přišla s málo příjemnou připomínkou maminka, která se svým dítětem a jeho čtyřmi kamarády procházela polní cestou z Ondřejova pětikilometrovou trasu. Byli nemile překvapeni tím, že cesta vyznačená turistickým značením, které bylo s majitelem pozemku řádně projednáno, byla přehrazena ohradníkem tak, aby pasoucí se dobytek mohl přecházet z jedné strany cesty na druhou, a přitom nikde nebylo upozornění na ohradník nebo zákaz vstupu na tento pozemek. Z podobných důvodů došlo k prodloužení pěších tras loni u Tvrdkova. Protože připomínka tohoto typu se objevuje více, a nejen na Rýmařovsku, bude nutné jednat s odborem životního prostředí a výstavby o tom, jak chce město, které propaguje turistický ruch, v budoucnu svým občanům i návštěvníkům zajistit přístup do přírody, která je jednou z hlavních devíz

zdejšího turistického ruchu. Možná by se mohlo také stát, že bychom do lesa mohli vstupovat pouze ze státní silnice.

Další stížnosti, které se po závodě objevily, pocházely z řad střední, ale i mladší generace účastníků na málo „fungující“ kolena. Takovéto stížnosti si však musí každý „rozebrat“ se svým lékařem, aby věděl, co má pro své zdraví dělat. Zajímavý je i názor, který si můžete přečíst v knížce *Herbář* od Ing. J. Jančí a J. Zentricha: „*Umění žít je překvapivě snadné a prosté, záleží pouze na nás, jak uspořádáme svůj žebříček hodnot. K životu potřebujeme nezbytně slunce, vodu, vzduch, spánek, prostou stravu a pak v srdci místo pro cit, lásku k bližním, pro konání dobra a smysl pro krásu kolem nás. Vše ostatní je jen balast a běda tomu, kdo mu propadne a stane se jeho otrokem. Uchování si zdraví je také jednoduché. Stačí dostatek pohybu na čerstvém vzduchu, prostá, ale pestrá strava, dostatek spánku, vydržet bez alkoholu a tabáku, nezatěžovat organismus nadměrně ať už prací nebo sportem, naučit se zhluboka dýchat a najít si vždy aspoň chvíli klidu pro rozjímání, relaxaci nebo meditaci. Většina z nás holduje nějaké vášni. Jsme jakoby spoutáni svými slabostmi, špatnými návyky nebo sklony, což nakonec vyústí v nemoc, ať tělesnou nebo duševní.*“

To by měla být tečka za 29. ročníkem Rýmařovské padesátky. Zveme všechny na jubilejní třicátý ročník, který by se měl uskutečnit 10. září 2005. Doufáme, že budeme zdraví a počasí nám bude přát.

Za výbor KČT Hana Kašparová

pozvánka na sportovní akci

TJ kondičního běhu Liga stovkařů Olomouc a Sportovní klub lyžování Stará Ves pořádají běh do vrchu

XXI. ročník horského běhu STARÁ VES - ALFRÉDKA - STARÁ VES zařazený do Českého poháru v běhu do vrchu 2004 - kategorie B a do Velké ceny vytrvalců Olomouckého kraje pro rok 2004

Kdy:	neděle 3. října 2004
Místo:	Stará Ves u Rýmařova, před hotelem Anenská Hut
Podmínky startu:	startují všichni zájemci, kteří se prokáží lékařskou prohlídkou ne starší jednoho roku nebo písemným prohlášením, že startují na vlastní nebezpečí
Prezence:	od 9.00 hodin v tréninkovém středisku TJ Liga 100 Olomouc ve Staré Vsi naproti hotelu Anenská Hut, kde jsou i šatny
Startovné:	30 Kč
Kategorie:	junioři (1985 a mladší), juniorky (1985 a mladší), muži A (do 39 let), muži B (40 - 49 let), muži C (50 - 59 let), muži D (60 - 69 let), muži E (70 let a starší), ženy F (do 34 let), ženy G (35 - 49 let), ženy H (50 let a starší)
Start:	v 11.00 hodin před hotelem Anenská Hut
Trať závodu:	náročná, s převýšením 430 metrů na prvních 7 km. Vede převážně po lesních cestách s pevným povrchem. Prvních 7 km stálé stoupání po zelené turistické značce, zpět po červené značce stálé klesání. Nejvyšší místo na trati je ve výšce 1100 m n. m.
Ceny:	první tři závodníci v každé kategorii obdrží věcné ceny a diplom, vítěz putovní pohár, všichni účastníci vlaječku, dalších deset cen bude slosovatelných
Občerstvení:	čaj, guláš a pivo v cíli
Upozornění:	výsledky závodu nebudou zaslány poštou, budou k dispozici na internetové adrese: www.liga100.cz a www.iscarex.cz
Kontakt:	PhDr. Miloslav Čermák, CSc., 602 752 447 (během dne) nebo večer 585 224 855

Propozice pořadatelé závodu

Tabulka výsledků fotbalu

Datum utkání	Soupeři	Výsledek (poločas)
Přípravka A		
19. 09. 2004	TJ Šternberk A – Jiskra Rýmařov Branky: Adam Lašák 2x, Michal Turták 3x, Václav Vaněrek 2x, Sebastián Gorčík 2x a Jakub Holuša	0 : 10 (0:6)
	TJ Šternberk B – Jiskra Rýmařov Branky: Adam Lašák 4x, Sebastián Gorčík, Jakub Holuša a Ivo Kobilka (p)	0 : 7 (0:4)
26. 09. 2004	Jiskra Rýmařov – Tatra Litovel A Branky: Michal Turták 2x, Khachik Gevorgyan a Jakub Holuša	4 : 0 (2:0)
	Jiskra Rýmařov – Tatra Litovel B Branky: Michal Turták 4x, Jakub Holuša 3x, Adam Lašák 2x, David Furik 2x, Khachik Gevorgyan 2x, Adam Schreiber, Václav Vaněrek a Marek Pech	16 : 0 (8:0)
Přípravka B		
19. 09. 2004	TJ Šternberk B – Jiskra Rýmařov Branky: Lukáš Matzke, Marek Pech a Jan Keclík	2 : 3 (1:2)
	TJ Šternberk A – Jiskra Rýmařov Jedinou branku našeho mužstva vstřelil Jan Keclík	5 : 1 (2:0)
26. 09. 2004	Jiskra Rýmařov – Tatra Litovel B Branky: Radek Holuša (p), Jan Keclík	2 : 0 (1:0)
	Jiskra Rýmařov – Tatra Litovel A Branku našeho mužstva vstřelil v závěru utkání Filip Tomeš	1 : 1 (0:0)
Přípravka C		
25. 09. 2004	Olympia Bruntál B – Jiskra Rýmařov Branku našeho mužstva vstřelil Vajdík	1 : 1 (0:1)
Mladší žáci		
15. 09. 2004	FC Dolní Benešov – Jiskra Rýmařov	1 : 2 (0:0)
18. 09. 2004	TJ VOKD Poruba – Jiskra Rýmařov Jedinou branku utkání vstřelil Petr Strouhal	0 : 1 (0:0)
25. 09. 2004	Jiskra Rýmařov – FC Vítkovice B Branky: Michal Furik 2x	2 : 1 (0:1)
Starší žáci		
15. 09. 2004	FC Dolní Benešov – Jiskra Rýmařov Branky: Pavel Kučera 3x, Jiří Furik a Kamil Haník	0 : 5 (0:1)
18. 09. 2004	TJ VOKD Poruba – Jiskra Rýmařov	0 : 0
25. 09. 2004	Jiskra Rýmařov – FC Vítkovice B Branky: Pavel Kučera a Petr Kršek	2 : 0 (1:0)
Žáci „B“		
19. 09. 2004	SK Staré Město – Jiskra Rýmařov Branky: Jiří Furik 2x, Michal Furik 2x, Martin Jiruš 2x, Václav Svoboda a Radoslav Urban	1 : 8 (1:2)
25. 09. 2004	Jiskra Rýmařov – Spartak Dvorce	1 : 1 (1:1)
Dorost		
18. 09. 2004	Jakubčovice fotbal – Jiskra Rýmařov Branky: Pavel Ftáček 2x, Jan Brenkus 2x, Miroslav Pavlát, Vlastimil Geier a Radek Doležel	2 : 7 (0:6)
26. 09. 2004	Jiskra Rýmařov – TJ Ludgeřovice Branky: Vlastimil Geier 2x, Petr Fojtík, Miroslav Pavlák a Vladimír Smetana	5 : 0 (3:0)
Dorost „B“		
19. 09. 2004	Jiskra Rýmařov – TJ Slezan Jindřichov	0 : 1 (0:1)
26. 09. 2004	Slezan Osoblaha – Jiskra Rýmařov Branky: Martin Jiruš a Antonín Maňur	7 : 2 (2:0)
Muži „A“		
18. 09. 2004	Jiskra Rýmařov – Bohuslavice Branky: Jiří Macrineanu a Jiří Šulc	2 : 2 (2:1)
25. 09. 2004	FC ODRA Petřkovice – Jiskra Rýmařov Branky: Jan Doseděl a Pavel Orság	4 : 2 (2:2)

SKI KLUB OPAVA, TC PRADĚD a 1. LYŽAŘSKÁ ŠKOLA PRADĚD

vás zvou na VIII. ročník závodu

PRADĚDŮV LYŽAŘSKÝ DUATLON veřejný a náborový závod pro všechny věkové kategorie

sobota 2. 10. 2004 suchý slalom, chata Kazmarka, Malá Morávka-Karlov
neděle 3. 10. 2004 lyžařský přespolní běh, Obecní úřad Karlova Studánka

Přihlášky v den závodu do 10.00 hod.
www.praded-info.cz
www.jeseniky-praded.cz

CK Stará Ves pořádá poslední závod cyklistické sezóny 2004

9. ročník „Na Alfrédku“

Kdy: sobota 16. října 2004
Kde: Stará Ves, Žďárský Potok - Penzion Relaxa
V kolik: prezence od 13.00 do 13.50 hodin
Start: ve 14.00 všechny kategorie
Kategorie: muži do 40 let a nad 40 let, mládež do 15 let, ženy nad 15 let

Sponzory akce jsou: CK Stará Ves, obec Stará Ves, firma LOJ-ZO, Veloservis Bruntál, Penzion Relaxa Žďárský Potok
Závod je vypsán jak pro silniční kola, tak MTB (horská kola)
Trať: silniční 9 km - Relaxa, Anenská Huť, zde doleva a již bez odbočování až k místu, kde kdysi stála Alfrédka
Trať: MTB 10 km - Relaxa, Hubert, rozcestí Pod Josefínou, Evženka, trosky Alfrédky
Vyhodnocení závodu a uplynulé sezóny s přátelským posezením a košem nějakého toho moku proběhne v penzionu Relaxa pana Hally ve Žďárském Potoce.

Za pořádající CK Stará Ves vás srdečně zve Karel Stržínek
mobil: 777 647 152, tel. 554 283 119

Soukromá řádková inzerce

Prodej

• Prodám za výhodnou cenu pěkný nábytek na vybavení prodejny včetně digitální váhy a registrační pokladny. Nutno vidět - cena dohodou. Tel.: 777 586 440 nebo 776 566 440. Zn.: Spěchá.

JAK VYJDE

Další číslo
**RÝMAŘOVSKÉHO
HORIZONTU**

bude v prodeji od 15. 10. 2004

Uzávěrka pro řádné vydání
je ve čtvrtek 7. 10. do 12 hodin

Budeme očekávat vaše příspěvky!

Vydavatel: Středisko volného času Rýmařov, Okružní 10, 795 01 Rýmařov, tel./fax: 554 211 410, http://www.rymarov.cz/mesto
Neoznačené foto: Redakce. **Uzávěrka dne:** 23. 9. 2004. Redakce si vyhrazuje právo na zkrácení, případné úpravy nevyžádaných příspěvků a nemusí nutně souhlasit se stanovisky uveřejněnými v příspěvcích dopisovatelů. **Odpovědný redaktor:** Mgr. Jiří Konečný. **Adresa redakce:** Okružní 10, 795 01 Rýmařov, tel.: 554 230 459, mobil: 737 802 259, e-mail: rymhor@seznam.cz
Vyšlo dne: 1. 10. 2004. **Příspěvky laskavě zasílejte nejpozději do 7. 10. 2004,** další číslo vyjde 15. 10. 2004.
Grafická úprava novin a inzerce: Tiskárna APRO Bruntál, Ruská 10, 792 01 Bruntál, tel./fax: 554 717 196, e-mail: apro@iol.cz
Vydávání povoleno Ministerstvem kultury ČR pod značkou MK ČR E 11017. **Cena 8,- Kč**

za
zkoušku
nic
nedáte!

vysokorychlostní
Internet Expres Start
nyní na zkoušku **zdarma!**

INTERNET
EXPRES

ČSN
TELECOM

- neomezený vysokorychlostní internet
- na zkoušku zdarma*
- zapůjčení modemu zdarma*
- Internet Expres Start vám zřídíme jen za 1 Kč

* akční nabídka platí do 31. 10. 2004 nebo do vyprodání zásob, nevztahuje se na poplatek za volání

PŘEPRAVA
STAVEBNÍHO MATERIÁLU
A SYPKÝCH HMOT
JOSEF PTÁČEK

Jesenická 13, 795 01 Rýmařov,
tel.: 723 122 909

**PRODEJ PÍSKU, ŠTERKOPÍSKU
A DRČENÉHO KAMENIVA**

Makléřská pojišťovací kancelář Ujfaluši

náměstí Míru 29, 795 01 Rýmařov
Tel. a fax: 554 212 267, mobil: 777 888 033

MIMOŘÁDNÁ NABÍDKA ČASOVĚ OMEZENA DO 25. 10. 2004

**CHCETE UŠETŘIT NA ZÁKONNÉM POJIŠTĚNÍ?
MÁTE POSLEDNÍ ŠANCI!!!**

SJEDNEJTE SI ZÁKONNÉ POJIŠTĚNÍ U GENERALI

V závislosti na obsahu vozidla ušetříte 900 - 2000 Kč ročně

Roční sazby pojistného pro tuto mimořádnou časově omezenou akci

Do 25. 10. 2004 má každý občan obce do 20 000 obyvatel

možnost uzavřít novou smlouvu

na povinné ručení za tyto nejvýhodnější sazby na trhu !

SPOLUPRACUJE S POJIŠŤOVNAMI:

- Česká pojišťovna
- Allianz
- ČSOB
- Kooperativa
- Generali
- Česká podnikatelská pojišťovna

Autoprodejna Petr Lašák, Revoluční 26, 795 01 Rýmařov

tel.: 554 211 577, 608 830 940, www.autolasak.cz, e-mail: autolasak@quick.cz

Audi A6 2.5 TDi Quattro, klima, r. v. 2000, 8x airbag, EDS, ABS, rádio, el. okna, posil. říz., palub. poč., centrál a další. Cena: 548 000 Kč.

NOVÁ NABÍDKA

Ford Escort Combi 1.6 16V klima, r. v. 1996, 2x airbag, ABS, rádio, centrál, el. okna a zrcátka, posil. řízení. Cena: 109 900 Kč.

Citroen Saxo 1.2 i, r. v. 1997, 66 tis. km, rádio, centrál, el. okna. Cena: 109 000 Kč.

Renault Mégane Scénic 1.9 dCi, klima, r. v. 2001, odpočet DPH, ABS, imob., palub. počítač, centrál. Cena: 291 000 Kč bez DPH.

NOVÁ NABÍDKA

Fiat Punto 1.2 SX, r. v. 1996, 101 tis. km, airbag, centrál, el. př. okna. Cena: 118 000 Kč.

Peugeot 106 1.1, r. v. 1994, 95 tis. km, rádio, imobilizér, ostřikovače světlometů. Cena: 79 900 Kč.

Škoda Felicia Combi 1.6 GLX 55 kW, r. v. 1996, rádio, centrál. Cena: 99 800 Kč.

NOVÁ NABÍDKA

Opel Astra 1.6 16V, r. v. 1998, klima, 2x airbag, ABS, rádio, el. př. okna a zrcátka, posil. říz., centrál. Cena: 169 900 Kč.

Ford Transit 2.5 Di, valník 6 míst, r. v. 1999, 2 x airbag, rádio, imob., posil. říz. Cena: 289 000 Kč bez DPH.

Škoda Felicia Combi 1.3 GLXi, 50 kW, r. v. 1995, rádio, imobilizér, el. okna, Al kola, tažné. Cena: 89 900 Kč.

Ford Fiesta 1.3 Zetec, r. v. 1996, airbag, centrál, imob., el. okna. Cena: 109 000 Kč.

Fiat Seicento 1.1 Klima 3dvéřový, r. v. 2000, klima, 2x airbag, centrál, imob., el. okna, posil. řízení. Cena: 119 000 Kč.

Volkswagen Transporter 1.9 TD, valník, 3 místa, r. v. 1998, imob., posil. říz. Cena: 199 000 Kč bez DPH.

Renault Mégane 1.6 kupé, r. v. 1997, 2x airbag, imob., el. okna, posil. říz., centrál. Cena: 138 000 Kč.

NOVÁ NABÍDKA

Ford Mondeo 2.0 16V Ghia, autotomat, klima, r. v. 1997, 2x airbag, ASR, ABS, el. okna a zrcátka, centrál. Cena: 168 000 Kč.

Škoda Octavia Combi 1.9 TDi Elegance, r. v. 2001, klima, a-irbagy, ASR, ABS, palub. poč., tažné. Cena: 348 000 Kč.

SLEVA

Škoda Felicia Combi 1.6 GLX 55 kW, r. v. 1996, rádio, centrál, palub. počítač, tažné. Cena: 116 000 Kč.

NOVÁ NABÍDKA

Renault Laguna 1.9 dCi Privilege, r. v. 2001, airbagy, ASR, EDS, ABS, CD + rádio, palub. poč., centrál. Cena: 326 000 Kč.

NOVÁ NABÍDKA

Ford Focus combi 1.8 Tdi, r. v. 1999, 92 tis. km, klima, ABS, el. okna a zrcátka, posil. říz., tažné, centrál. Cena: 199 900 Kč.

Škoda Octavia Combi 1.9 TDi PD 4x4 Eleg, r. v. 2003, 7 600 km, klima, ABS, el. okna, palub. poč., centrál. Cena: 499 000 Kč.

Škoda Fabia 1.9 TDi, PD Comfort, r. v. 2000, 52 tis. km, 2x airbag, ASR, centrál, el. okna, posil. říz., palub. poč. Cena: 249 000 Kč.

ODPOČET DPH

Honda HR - V 1.6 4x4, klima, 1. majitel, r. v. 2001, 2x airbag, ABS, CD + rádio, el. okna, tažné, centrál. Cena: 375 000 Kč.

NOVÁ NABÍDKA

Škoda Fabia Combi 1.4 Mpi, r. v. 2001, 79 tis. km, 2x airbag, rádio, centrál, posil. řízení, tažné. Cena: 199 900 Kč.

Fiat Croma 2.0 Tdi, r. v. 1996, aut. klima, airbag, centrál, imob., el. okna, posil. říz., el. zrcátka. Cena: 139 000 Kč.

U NABÍDKY OZNAČENÉ SYMBOLEM „PRODÁNO“ MŮŽEME ZAJISTIT STEJNÝ TYP VOZIDLA

Otevírací doba: Po - Pá 8.00 - 17.00, So 8.00 - 12.00

Výše splátky po dobu úvěru je neměnná včetně pojištění. • K uzavření úvěru není potřeba potvrzení o příjmu.

- **Výkup za hotové:** Váš automobil vám vykupíme okamžitě po osobní domluvě.
- **Komisní prodej:** neúčtujeme parkovné, rychlý prodej, vyřízení všech formalit samozřejmostí.

- **Protiúčtet:** při koupi nového vozu můžete platit vašim stávajícím vozidlem.
- **Autocredit od GE Capital Leasing:** akontace již od 1,- Kč z ceny vozidla, výhodné havarijní

pojištění a povinné ručení. Na sjednání úvěru potřebujete dva platné doklady totožnosti, bankovní spojení a oca 45 minut času. U všech vozidel prověřen původ.

KAŽDÝ TÝDEN NOVÁ NABÍDKA, VŠECHNA VOZIDLA PROVĚŘENA A VYZKOUŠENA